

SØVÆRNS- ORIENTERING

Søværnets Officersskoles 275 årsdag

Dronningen
modtages af
skolechefen og
Chefen for Søværnet

Søværnets Officersskoles 275 årsdag den 26. februar fik et smukt og højtideligt forløb i overværelse af Dronning Margrethe, Dronning Ingrid og Arveprins Knud. De kongelige modtoges med honor afgivet af et kommando bestående af Søværnets Tamburkorps og vordende kadetter udtaget blandt de i skoledelingen tjenstgørende elever. Blandt de øvrige 300 gæster var de nordiske ambassadører samt repræsentanter for Forsvarsministeriet, Københavns Magistrat, højere undervisningsanstalter, erhvervslivet, især søfarten, og myndigheder og institutioner i forsvaret. Som særlige gæster sås desuden cheferne for den finske, den norske og den

svenske søkrigsskole samt 3 kadetter fra hver af disse. Skolens chef, kommandør P.Holm, bød velkommen, hvorefter Chefen for Søværnet talte. Admiralen sagde bl.a.:

"275 år er en høj alder - men tro dog ikke, at dette betyder, at vi har at gøre med en institution, som er fastlåst i form og isoleret i sit virke!

Tværtimod!

Skolen har haft og har en fornem international position - og den har gennem de mange år evnet at tilpasse sig udviklingen således, at den i pagt med tiden stedse har kunnet opfylde de krav, den fik stillet.

Dette viser sig tydeligt, når man betragter udviklingen siden krigen - en udvikling, som i samfundet i almindelighed har været præget af mange nye normer - ofte indført i hastigt tempo - og som for skolens vedkommende har omfattet ændringer i struktur, organisation og miljø af et sådant omfang, at de synes at overgå alle de justeringer, som er foretaget i løbet af den 250-årige periode forud for 1951.

Lad mig blot nævne, at undervisningen i årene siden krigen har været underkastet en kontinuert modernisering og tilpasning til nye doktriner og nyt materiel, at der er indført nye pædagogiske principper, hvori kravet om elevernes aktive medvirken og direkte medansvar for uddannelsen understreges, at 1969-personellovens struktur - bl.a. omfattende den tidligere specialofficersskoles integration - er vel indarbejdet, samt at skolen nylig også har åbnet adgang for kvindelige kadetter.

Desuden kan jeg nævne, at skolen nu - i modsætning til tidligere - er en dagskole, og at mange af de restriktioner, som hørte kostskoletiden til, er ophævet.

Mens den gamle "Instruks for Søkadetter" - en af datidens reglementariske perler - foreskrev, at kadetterne ikke måtte bære skæg, gå med ringe eller bruge parfume - ligesom det uskrevet forudsattes, at de var ugifte - så ser man i kadetkorpset idag samme skæg- og hårmoder, som anvendes i det øvrige samfund, og de mange ringe, der nu bæres åbent, vidner om, at adskillige kadetter har stiftet familie eller er på vej dertil.

I den gamle instruks blev det også med styrke fremhævet, at den unge kadet i ældre personers nærvær burde tie og lytte - "thi end ikke den største selvtillid kan give ordet vægt, når tanken,

hvorfra det udgår, er umoden".

I dag har samarbejdsordningen fundet vej også indenfor disse mure - og jeg tror det med rette kan siges, at mangen moden tanke er kommet til udtryk fra kadetternes side under de afholdte samarbejds møder.

Hvis nu nogen af skolens ældre årgange - med stor og naturlig respekt for det gamle system - ville spørge: "Ja, men kan alt dette nye dog gå an uden skade?" - så kan jeg svare, at de unge officerer, som skolen i disse år har dimitteret og afleveret til tjeneste i Flådens skibe, fuldt ud står mål med de faglige forventninger, som er stillet, og de hævder sig smukt i samarbejdet med andre mariner, hvad fællesøvelser giver rige muligheder for at konstatere. De er som tidligere også velanskrevet blandt civile medborgere.

Nu vil jeg naturligvis ikke påstå, at alt herude til enhver tid er ideelt. Men jeg har fuld tiltro til, at skolechefen og hans medarbejdere opmærksomt følger udviklingen, og at de - når fornødent - fremdeles vil iværksætte sådanne justeringer, som vil holde skolen på højt niveau.

Skolens formål er at uddanne unge mennesker til ledende tjeneste i Flådens skibe og ved søværnets etablissementer på taktiske, våbenmæssige, tekniske og administrative områder og dermed modne dem til at bære det ansvar for personel og materiel - ikke mindst til søs - som sådan ledervirksomhed medfører.

I princippet var den samme målsætning gældende ved skolens oprettelse og har været holdt for øje siden.

Behovet for en særlig maritim lederuddannelse var imidlertid erkendt længe før 1701. Det opstod naturligt, da indførelse af fjernvåben ændrede skibenes rolle fra blot at være transportmidler til også at være våbenbærere, med hvilke der kunne manøvreres og kæmpes på havet.

Kong Christian IV indførte allerede i 1619 en uddannelse i navigation for personel til tjeneste i flåden. Denne uddannelse, der var henlagt til den ende af den gamle ankersmedie, som vendte mod Slotsholmen, idag Holmens Kirkes kor, gik efter nogle år i stå, men blev genoptaget i 1640'erne på rigsadmiral Ove Gjeddes forslag.

En undervisning med direkte sigte på at uddanne unge mænd til officerer blev omkring 1670 lagt i fastere rammer ved opret-

telse af lærlingeinstitutionen, der blev forløber for det Søe Cadet Compagni, som General-Admiral-Lieutenant Ulrik Christian Gyldenløve fik Kong Frederik IV til at oprette i 1701, med kommandør Chresten Thomesen Sehested som første chef.

Af kendte navne blandt de tidligere lærlinge kan Ivar Tønnesen Huitfeldt fremhæves, og en anden kendt person, Peter Jansen Wessel, blev optaget i Søe Cadet Compagniet få år efter dets oprettelse. Han er vel stadig den berømteste af skolens elever - bedst kendt under navnet Tordenskiold.

Gennem årene har skolen givet Danmark - og i en lang periode også Norge - mange veluddannede, dristige og trofaste officerer, som har tjent fædrelandet på mangfoldige områder.

Mange har under krig kæmpet til søs mod landets fjender - med liv og færlighed som indsats.

Under kritiske og spændte forhold har søværnets officerer tjent om bord i Flådens skibe i beredskabsstyrker som værn om nationens fred og til beskyttelse for handelsskibsfarten samt til sikring af regeringens handlefrihed i krisesituationer.

Og under fredsforhold har mænd udgået fra denne skole gennem tiderne ydet fortjenstfuld indsats ved gennemførelse af opdagelsesrejser og søopmåling, behandling af tekniske problemer og oprettelse af maritime institutioner til søfartens og samfundets gavn samt ved udøvelse af redningstjeneste og ved at yde hjælp til afsides samfund i riget.

Der er øvet mangen stordåd af disse nationens tjenere både under bataille med fjendtlige styrker og i kamp mod naturkræfterne - thi de vidste, at det sortladne hav er Danskens vej til ros og magt!

Nu skal der ikke her fremdrages mange navne på fortidens store, men jeg vil dog på dette sted og ved denne lejlighed understrege, at ungdommen altid var at finde i første linie. Jeg har allerede nævnt Tordenskiold, hvis indsats blev øvet, før han blev 30 år gammel. En senere tids unge repræsenteres af Willemoes, som blev berømt allerede i 18 års alderen - og hvad nutiden angår, minder jeg om kadetternes aktive indsats i modstandsbevægelsen under anden verdenskrig.

Det har naturligvis været en stor ære for skolen, at mange kongelige personer har været betroet i dens varetægt og på lige fod med øvrige kadetter gennemgået den krævende uddannelse. De

har siden gjort tjeneste i søværnet som farende officerer, og alle bevarede de stor hengivenhed for den gamle skole.

Med særlig stolthed kan det fremhæves, at skolen har bidraget til at uddanne tre regerende, højst ansete monarker, blandt hvilke især Kong Frederik IX stedse viste skolen og dens virke stor og værdsat interesse.

Med taknemmelighed mindes, at Kong Frederik - som et af utallige beviser på bevågenhed over for flåden og Søværnets Officersskole - viste kadetkorpset den ære at inspicere det om bord i skoleskibet i slutningen af september 1971 på 50 årsdagen for kongens udnævnelse til søofficer.

Portrætterne i dette hus af de kongelige kadetter hører til skolens klenodier.

En af skolens højt ansete chefer, kontreadmiral H.C.Sneedorff, formulerede engang følgende fyndord:

Intet Søe Cadet Academi - Ingen Søetat!

Ingen Søetat - Intet Danmark!

Med tanke på det danske riges geografiske positioner - alle af stor strategisk betydning - og med tanke på nationens afhængighed af handel og søfart, som forudsætter friest mulig udnyttelse af havet, vil Sneedorff's ord kunne tolkes således, at de hargylighed også i vor tid.

Uanset fremkomsten af nutidens komplicerede materiel og tekniske udstyr, kræver anvendelse af Flådens skibe i nationens tjeneste først og fremmest, at officerspersonellet besidder et intimt kendskab til havet og til de særlige vilkår og krav, dette stiller skibsledelsen overfor.

Den maritime uddannelse og træning er således en grundlæggende forudsætning for søværnets virke - og Søværnets Officersskole er derfor nu som før et uundværligt led heri.

Jeg gør mig for et øjeblik til talsmand for gamle elever og takker på denne mindededag varmt for den ballast, skolen i sin tid gav os i form af uddannelse og holdning.

På søværnets vegne udtaler jeg dernæst min påskønnelse af skolens indsats ved gennem årene at have uddannet mange gode mænd, som i kongens tjeneste har virket under orlogsflaget for folket og fædrelandet.

Og jeg ønsker skolen held med løsning af dens fremtidige opgaver til gavn for søværnet og i pagt med tiden", sluttede vice-

admiralen.

Derefter forelæste marinehistorikeren, cand.mag.H.C.Bjerg over emnet "Søakademiet og søofficersuddannelsen i rationalismens tidsalder 1770-1801". Højtideligheden sluttede med en skibsgudstjeneste ved orlogsprovst Claus Harms, hvorefter gæsterne deltog i en reception. (MST)

Langtidsansættelse af stampersonel

Forsvarskommandoen har gennemført en nøje vurdering af, hvilke funktioner inden for stampersonelområdet der kan bestrides af personel i aldersklassen 45-59 år, henholdsvis 35-44 år.

På baggrund heraf er foretaget udregninger af, hvor meget stampersonel der kan være antaget med kontrakt om langtids tjeneste med aldersgrænse på henholdsvis 45 og 60 år. Forsvarskommandoen har på denne baggrund og efter forhandlinger med centralorganisationen besluttet, at antagelse til langtids tjeneste fremtidigt i princippet bør finde sted omkring 25 års alderen i et antal årligt, der svarer til de opgjorte funktioner, idet en jævn aldersfordeling er en forudsætning.

For at opnå dette, er det planen i løbet af 1976-77 som en éngangsforanstaltning at tilbyde langtidsansættelse til personel, som på dette tidspunkt er over 25 år, i et antal, der pr. fødselsårgang svarer til besættelsen af de opgjorte funktioner, idet en jævn aldersfordeling stadig er grundlaget. Personel, som herved ikke antages til langtids tjeneste, vil ikke senere kunne forventes antagelse.

Forsvarskommandoen forventer herved at opnå en række fordele, såvel for de militære myndigheder som for personellet:

- Den tidligere antagelse til langtids tjeneste medfører for den enkelte klarhed over mulighederne for varig beskæftigelse i forsvaret.
- Det antagne personel får et betydeligt forbedret udbytte af kapitalpensionsordningen.
- Det personel, som ikke kan antages til langtids tjeneste, animeres til at omskole sig til en civil tilværelse ved udnyttelse af civiluddannelses tilbudene.

Forsvarskommandoen har - ligeledes efter forhandlinger med centralorganisationen - til hensigt at fastsætte visse restriktioner for afviklingen af civiluddannelsen med den hensigt at

tilskynde det personel, som ikke kan antages til langtidstjeneste, til at foretage en tidligere aftale om afvikling af civiluddannelsen. Herved opnås en bedre planlægning med bedre kvalitet som følge for såvel de militære myndigheder som for forsvarets civiluddannelse og for den enkelte.

Forsvarskommandoen vil i de kommende måneder fastsætte nærmere retningslinier for gennemførelse af disse planer, idet centralorganisationen vil blive inddraget heri. Det forventes, at de nævnte samlede ansættelser af personel over 25 år vil kunne finde sted ultimo 1976 for hærens og søværnets vedkommende og primo 1977 for flyvevåbnets vedkommende, og at antagelser til langtids-tjeneste herefter vil ske med et fast årligt antal i omtrentlig 25-års alderen. (MST)

Militærlægerne drøfter dykning

I forrige uge afholdt Dansk Militært Medicinsk Selskab sit 328. møde, der denne gang var henlagt til Søværnets Dykkerkursus Nyholm.

18 militærlæger fra hele landet med generallægen i spidsen deltog i mødet, der som emne for drøftelserne havde "Dykkermedicin", et for flere af deltagerne lidt ukendt begreb.

Mødet varede fra kl.2000-kl.0100 og forårsagede en livlig debat om emnet. Blandt deltagerne var en repræsentant for Landslægen på Grønland, der berettede, at de første prøveboringer efter olie i Davisstrædet skulle påbegyndes til sommer, og at Landslægen var den øverste medicinske myndighed ved disse prøveboringer gennemførelse. Det særlige problem var, at der ikke fandtes en statsejet dekompressionstank til behandling af dykkersyge på kysten. Der fandtes 2 private dekompressionstanke tilhørende to private firmaer, der arbejder med havneudvidelser etc. Oprettelse af en statslig dekompressionstank ville løbe op i millionbeløb.

(VBS)

Indland kort

Chefen for Søværnet aflagde orienteringsbesøg ved Søværnets Flyvetjeneste den 11.februar. Der var rundvisning, og der blev

givet orientering om bl.a. organisation, uddannelse, træningskrav og flysikkerhed. Desuden havde personalet lejlighed til at stille spørgsmål.

Selskabet Orlogsmuseets Venner, der blev stiftet i 1960 som støtteforening for Orlogsmuseet, har nu 660 medlemmer. Selskabet mener, at der er for få af flådens officerer blandt medlemmerne, hvorfor man i disse dage sender en personlig henvendelse til søværnets officerer. Selskabet har i årenes løb indsamlet trekvart mio.kr. til museet.

Forsvarsministeren aflægger tjenestestedsbesøg ved Sundets Marinedistrikt og Stevnsfort den 15.marts. Ministeren vil få en rundvisning og orientering om organisationen og distriktets virksomhed.

Der blev i fjor holdt 104 forsvarsoplysende foredrag med 4.713 tilhørere. Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste siger i årsberetningen, at de senere års markante fald i antal foredrag i nogen grad skyldes, at foredragsholderne efter bortfald af honorarer ikke indrapporterer i samme omfang som tidligere.

Udland kort

7 besætningsmedlemmer på det amerikanske amfibieskib SHREVEPORT blev kvæstet, da en kæmpemæssig "forkert sø" ramte skibet i amerikansk kystfarvand. De fleste blev såret af flyvende glassplinter, en så alvorligt, at han måtte føres til hospital med helikopter.

Sovjets arktiske flyvetjeneste satte rekord i fjor. Fra marts til medio december, da 7 ekspeditionsmedlemmer blev hentet fra den drivende isflagestation Nordpol-23, har flyene været 2.500 timer i luften og fløjet godt 1 mio.km. Samtidig med serviceflyvningen er der udført betydelige forskningsarbejder, siger flychefen Nikolai Blinov.

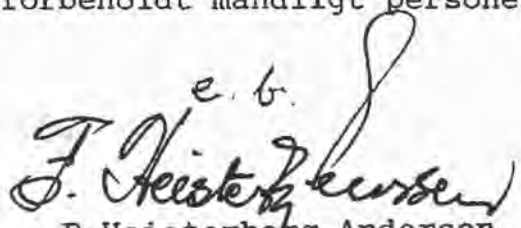
Den svenske undervandsbåd HAJEN gik på grund den 18.februar ved Släggöbådans fyr, et par hundrede meter fra Lysekils havn.

HAJEN, der var uddykket, stod meget hårdt på grunden, men en bugserbåd fik den omsider flot. Årsagen til grundstødningen undersøges af flådens havarikommission.

Det britiske patruljefartøj JURA spærrede den 17.februar vejen for det sovjetiske inspektionsskib KHERSONES, da det var 500 m fra to britiske boreplatforme i Nordsøen. Det sovjetiske fartøj fjernede sig straks, da JURA viste sig. KHERSONES har tidligere gjort sig bemærket i nærheden af de britiske olie-områder.

Iran forhandler med USA om uddannelse på Norfolks Old Dominion University af ca. 200 af flådens officerer årligt i en otte års-periode, indtil landets eget planlagte flådeakademi er færdigt. Iranerne skal have et specielt trænings- og uddannelsesprogram under ledelse af en pensioneret amerikansk kontreadmiral.

Pentagon oplyser, at de væbnede styrker fra 1.juni efter planen vil tælle 109.200 kvinder, eller 5,2% af det samlede militære personel. Fordelingen bliver 45.200 i hæren, 24.300 i flåden, 36.800 i flyvevåbnet og 2.900 i marinekorpset. Det er en stor stigning siden 1971, da der var 42.800 kvinder, svarende til 1,6%. Kun få poster er stadig forbeholdt mandligt personel.

e. b.

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Trillebøren med påsat gevær undersøger bil

Den fjernstyrede trillebør

Aachen eller Bad Aachen, som denne Rhinby også kaldes på grund af sine helsebringende varme kilder, kan føre sin historie tilbage til år 800. Byen var residensby for kejser Karl den Store og var i århundreder, hele middelalderen igennem, kroningsby for de tyske kejsere. Byen ligger i det nordvestlige afsnit af Rhindalen i nærheden af den belgiske, nederlandske grænse.

I disse historiske omgivelser havde det britiske forsvarsministeriums salgsafdeling arrangeret en orientering og en demonstration af det sidste nye inden for ammunitionsrydningsmateriel, baseret på erfaringerne fra terrorbombevirksomheden i Nordirland.

Demonstrationen havde samlet ca. 150 deltagere fra 8 forskellige lande, deriblandt 3 repræsentanter fra de tre værn i Danmark.

Den største mængde deltagere havde Vesttyskland stillet. Dette skyldes den omstændighed, at ammunitionsrydningstjenesten ikke i Tyskland, som i andre lande, hører ind under forsvaret, men sorterer under de forskellige Länders indenrigsministerier. Denne ordning går 30 år tilbage i tiden og er en reminiscens fra krigsafslutningen i 1945, hvor alt tysk militær blev hjemsendt, men da der stadigvæk var et enormt ammunitionsoprydningsarbejde, som de allierede ikke ville påtage sig, blev ammunitionsrydningstjenesten et civilt anliggende. Denne ordning ønsker man nu ændret, således at denne tjeneste bliver centralt organiseret under det tyske forsvar.

Demonstrationen fandt sted i to afsnit, dels et foredrag om tåndanordninger til sprængladninger, dels en udstilling og en demonstration af det nyeste engelske materiel på ammunitionsrydningsområdet.

Den største interesse samlede sig om den såkaldte "Wheelbarrow". "Trillebøren", som dette ord direkte oversat betyder, er et lille akkumulatordrevet bæltekøretøj, der vejer ca. 200 kg, er ca. 1,2 m langt, ca. 70 cm bredt og har en min. højde på ca. 80 cm. Køretøjet er TV-fjernstyret og kan få forskelligt udstyr påmonteret alt efter den forefaldende opgaves art: gribearme, gevær til at sønderskyde en mystisk pakke med, etc. Fjernsynskameraet er dog en permanent del af udstyret. Formålet med dette lille køretøj er, hvor det er muligt ved en bombeuskadeliggørelsesopgave, at anvende mekanik og ikke sætte menneskeliv på spil.

(VBS/SMS)

Tamburkorpset til Nijmegen-march

I år bliver den internationale Nijmegen-march noget ganske særligt, for det er nemlig 60. gang, den finder sted. Hollænderne kalder den derfor "De Diamanten Jubileummars", og den afvikles i dagene 20.-23. juli.

Forsvarskommandoen anser principielt dansk deltagelse i internationale marcher for at være af betydning, og da Nijmegen-marchen må betragtes som et forbillede for de mange marcher, der i de senere år er blevet gennemført i mange vesteuropæiske lande,

finder man det naturligt, at jubilæet også fra dansk side markeres.

Den bedste anerkendelse til hollænderne vil være en stor dansk deltagelse, og man opfordrer derfor alt personel i forsvaret, som tidligere har gennemført en Nijmegen-march, til at deltage i år. Der er allerede nu fastlagt et program for den forventede store, danske deltagelse. Ikke mindre end tre tamburkorps fra Danmark møder frem i Nijmegen, nemlig fra søværnet, Danske Livregiment og Kvindeligt Flyvekorps. Det sidste er ikke mindst en anerkendelse af, at Kvindeligt Flyvekorps var den første enhed inden for forsvaret, der deltog med et hold i Nijmegen. Det var i 1964.

Den egentlige jubilæumshilsen bliver afleveret af stampersonellet. Søndag den 4.juli starter Hollandsdetachmentet - 60 unge, frivillige soldater - fra Kastellet for at marchere til Nijmegen. Bortset fra en fridag i den amerikanske base i Bremerhafen og en ditto i det hollandske flyvevåbens kaserne i Arnhem kommer deltagerne ikke under tag i de 15 dage, marchen skal vare. Det er ikke underligt, at Forsvarskommandoen understreger, at deltagelse i marchen kræver grundig forberedelse og træning, og kun personel med en absolut perfekt kondition og stor viljestyrke kan forventes at gennemføre.

Søværnets deltagere har gjort sig fint gældende de sidste par år, og naturligvis er både nye og gamle deltagere parat til at være med igen. Træningen i søværnet er allerede igang flere steder.

(MST)

IVESTON på demonstrationsbesøg

I november 1974 besøgte det britiske minesøgningsskib IVESTON København i forbindelse med NATOs Mine Warfare Working Partys årlige møde. I dagene 26. februar til 3.marts har IVESTON igen været i København for at præsentere og demonstrere den sidste udvikling af britisk mineeftersøgningsmateriel.

Salgspræsentationen af udstyret fandt sted i Søværnets Minekursus skolelokaler på Holmen, efterfulgt af en sejrende de-

monstration af materiellets praktiske formåen i Sundet nord for Tårbæk-bøjen. Demonstrationen for søværnets personel var dog ikke nogen ubetinget succes, hvad englænderne selv indrømmede.

Under opholdet i København var der arrangeret besøg på Minekursus enestående modelsamling af miner og bomber. Efter besøget i København skal IVESTON foretage en lignende præsentation og demonstrationssejls for den svenske flåde.

(VBS/SMS)

Vandrepokaler overrakt

Ved en sammenkomst i "Idrætshytten" på Holmens Idrætsanlæg med deltagelse af formanden for Landsforeningen DUKA-SVØM, eks-

Kommandørkaptajn A. Clausen modtager
svømmepokalen af kommandørkaptajn J. A. Hviid

peditionssekretær Frede Borre, Forsvarets Gymnastik- og Idrætsinspektør, oberst A.Lohmann-Kragh, cheferne for Søværnets Konstabelskole og Søværnets Frømandskorps samt repræsentanter for

Søværnets Idrætskomité uddeltes de af Dansk Svømme-Forbund udsatte vandrepokaler for henholdsvis skoler og andre tjenestesteder.

Orlogskaptajn F. Rossdahl modtager pokalen

Pokalen blev i chefen for Flådestation København's fravær overrakt af chefen for stationsafdelingen, kommandørkaptajn J.A.Hviid, til kommandørkaptajn A.Clausen, Søværnets Konstabelskole, og orlogskaptajn F.Rossdahl, Søværnets Frømandskorps.

Af søværnets skoler opnåede Søværnets Konstabelskole 128 prøver = 35,7% af den samlede styrke. Af søværnets øvrige tjenestesteder opnåede Søværnets Frømandskorps 32 prøver = 94,1% af den samlede styrke.

(IKO)

Orlogskaptajnen og den topløse dame

Den amerikanske flåde er stadig lidt forbeholden over for kvinder i skibene, men der synes dog at blive anlagt et mildere syn, endog hvis damerne er til stede i topløs tilstand. Det gælder i hvert fald flådechefen, admiral J.L.Holloway, der netop har mildnet en straf over en undervandsbådschef for letsindig

omgang med det smukke køn.

Undervandsbåden FINBACK med orlogskaptajn Conelly D.Stevenson som chef sejlede den 10.juli fra Port Canaveral i Florida. Som tak for veludført ekstraarbejde om bord havde han tilladt besætningen at holde en fest på banjerne, hvad de gjorde med manér. Festens clou var optræden af en pige, der pludselig dukkede topløs op. Hun gjorde stor lykke, men beklageligvis så stor, at det sivede ud over hele flåden og tilsidst nåede orlogskaptajnens nærmeste admiral. Det ville være forkert at sige, at han deltog i begejstringen over succes'en i undervandsbåden. Tværtimod blev han aldeles rasende, og da orlogskaptajnen erkendte, at han ikke alene havde tilladt, men ovenikøbet personlig havde deltaget i nydelsen af den kunstneriske oplevelse, blev han frataget sinkommando.

Den enes død, den andens brød. Den hidtil ret ukendte topløse pige, der i øvrigt hedder Cat Futch, fik med et slag sit kunstneriske gennembrud og blev fra dag til dag kendt fra kyst til kyst. Stevenson blev henvist til at føre en eftertænkssom tilværelse i land i Norfolk. Pressens sympati var så afgjort på hans og pigens side. Også admiral Holloways tanker syntes at gå i den retning. Han har nu omstødt den strenge dom og bestemt, at sagen skal betragtes som endeligt afgjort med en skriftlig repri mande. Holloway sagde til pressen, at afgørelsen "does not preclude consideration of Stevenson for future assignment to command".

(MST)

Indland kort

Marinestaben er allerede nu gået igang med at samle forsyninger til slædepatruljen SIRIUS, der skal med den årlige opsendelse pr. skib i begyndelsen af juli. Man regner atter i år med, at det bliver et af rederiet Lauritzens skibe, der skal sejle de 120 tons til Nordøstgrønland.

Efter iværksættelse af Forsvarskommandoens ændrede organisationsstruktur fra 1.juni i fjor er det efter aftale mellem Forsvarsstaben og Marinestaben besluttet, at det under Chefen for Søværnet hidtil nedsatte Søværnets Bemandingsudvalg overføres til at henhøre under Forsvarsstaben.

Langelandsfort har holdt den traditionelle fastelavnsfest for områdets børn med stor deltagelse og fortræffelig stemning. Enten er fastelavnstønder ikke, hvad de har været, eller også er vore dages børn blevet stærkere, for det tog ikke ungerne mere end 10 minutter at slå alle 6 tønder ned, så det gik hurtigt med at kåre 3 konger og 3 dronninger i aldersklasserne 4-14 år.

Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste havde i sidste finansår 2.080 film-udlån. De blev kørt ved 3.815 forevisninger med 112.054 tilskuere. Den film, der samlede flest tilskuere - 13.041 - var "FN 310 meldes savnet". De næste i rækken var Phantom red... scramble" og "May-day".

Udland kort

Den amerikanske atomdrevne undervandsbåd OMAHA af LOS ANGELES-klassen er blevet søsat i Connecticut. Data: 6.900 t, 360x33x32 feet, 102 mands besætning. Det er den 5. i klassen. I årets løb følger efter planen CINCINNATI, GROTON, BIRMINGHAM, NEW YORK CITY og INDIANAPOLIS, men der er forsinkelser i programmet.

Den svenske flåde har iværksat en kampagne blandt civile søfolk for at løse den alvorlige mangel på kompagniofficerer. Der mangler i øjeblikket 20%, men tallet er stigende, fordi pensionsafgangen er meget stor. Flåden siger, at der nærmest drives rovdrift på officererne, og at atomkraft-værkerne tapper hårdt af flådens tekniske personel.

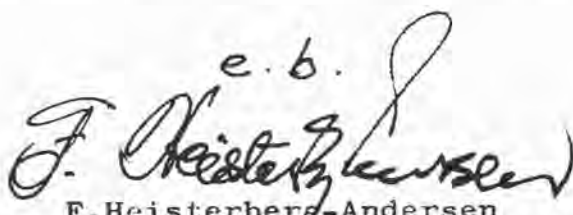
Den hollandske flåde vil sælge krydseren DE ZEVEN PROVINCIE, 9.529 t, fra 1950. Argentina, der i 1968 købte hangarskibet KAREL DOORMAN for 12 mio. gylden, og Peru, der i 1973 købte søsterskibet til DE ZEVEN PROVINCIE, DE RUITER, for 22,5 mio. gylden, er interesserede. DE ZEVEN PROVINCIE ligger af økonomiske grunde ved kaj med en vedligeholdelsesbesætning på 180 mand.

Indførelsen af metersystemet i USA er i fuld gang, men volder besvær mange steder. I adskillige af flådens etablissementer er der en oplysningskampagne løbende, bl.a. plakater af en mand med en "ten-gallons-hat" og teksten: - Vær venlig at erindre,

at denne herre bærer en 37,85 liter hat!

Den norske søredningstjeneste har under den sidste tids storme haft adskillige overflødige eftersøgninger efter fund af overbordskyllede redningsflåder fra skibe og kuttere. Søredningstjenesten har tidligere opfordret skibsfarten til straks at rapportere tab af flåder, men kun få gør det. Nu gentages opfordringen i skærpet form.

Indtil 1980 har amerikanerne planer om søsætning eller bygning af 111 skibe til 212 mia.kr., men flådechefen, admiral James Holloway, siger, at det er for lidt. Han foreslår med støtte af marineminister Middendorf, at flåden forøges med yderligere 50 skibe, så den i 1989 kommer op på mindst 600 enheder. De henviser til, at russerne i de senere år har brugt 50% flere penge til flåden end USA.

e. b.

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Vandrepræmien overrækkes til bedste torpedobådsskytte

Vandrepræmie for god torpedoskydning

I forbindelse med indførelsen af den svenske torpedo Tp-61 i søværnet har producenten Förenade Fabriksverken udsat en vandrepræmie for god torpedoskydning. Præmien, et kronometer i mahognikasse, skal tildeles den torpedobærende enhed enten fra Torpedobådseskadren, Fregateskadren eller fra Ubådseskadren, der efter Søværnets Våbeninspektørs vurdering har udført det bedste øvelsesskud med Tp-61 det forløbne år.

Grundet en anden bestemmelse i fundatsen, nemlig den, at skuddet skal have været afgivet under konkurrencelignende for-

hold, har i 1975 kun enheder fra Torpedobådseskadren kunnet komme i betragtning.

Af det til Søværnets Våbeninspektørs rådighed værende materiale fra Torpedobådseskadrens konkurrenceskydning i 1975 udvalgte i første omgang to øvelsesskud fra henholdsvis torpedobåden SØULVEN og torpedobåden FALKEN som præmieringsmuligheder.

På trods af et udmærket skud fra torpedobåden FALKEN blev det endeligt besluttet at tildele præmien for 1975 til torpedobåden SØULVEN, idet denne opnåede træfning mod et hurtigsejlende mål på ekstraordinær stor skudafstand under optimal udnyttelse af Tp-61-torpedoens specielle egenskaber.

Ved en parade den 8. marts af alt hjemmenværende torpedobådspersonel overrakte repræsentanten for Förenade Fabriksverken i Danmark i overværelse af Søværnets Våbeninspektør og chefen for Torpedobådseskadren den smukke vandrepræmie til kaptajnløjtnant S.Kierkegård-Sørensen som chef for torpedobåden SØULVEN.

(VBS/STS)

4. kontrol i Koraldybet

Den 15. marts påbegyndtes den 4. efterkontrol af dumpingsfeltet i Koraldybet - vandvejen, der fra Århusbugtens nordvestlige hjørne fører op til Midtkrafts Studstrupværk i Kalø Vig.

Kontrollen udføres af minedykkere fra de forskellige minorhold under ledelse af en officer fra Søværnets Minekursus. Formålet er at kontrollere, om det til sejlads frigivne område i

Den værdifulde vandrepræmie

feltet i dybde, længde og bredde stadig opfylder Handelsministeriets krav for sejlads med fast og flydende brændsel til Studstrupværket, eller om vind og vejr har bragt nye sprængfarlige emner frem.

(VBS/SMS)

Stor interesse for Museumsmagasinet

Søværnets Museumsmagasin havde et travlt år i fjor. I de mange rundvisninger var der 1.307 militære og 2.526 civile deltagere, i alt 3.833. De civile besøg kom navnlig fra skoler og foreninger, og det kan siges, at der fra befolkningen er stigende interesse for søværnets virke gennem tiderne. Gennemsnitstallet for deltagere i rundvisninger har i de sidste 5 år været 3.663, og skønt man af mangel på personel har vist tilbageholdenhed med hensyn til rundvisninger - der modtages ikke skolebesøg med elever under 14 år - ligger besøgstallet for 1975 dog over gennemsnittet.

Foruden at tage sig af de mange besøgende har Museumsmagasinet beskæftiget sig med mange andre ting. Man har medvirket ved udstillinger på Tøjhusmuseet og om bord i fregatten JYLLAND. Alle våben i Søofficersforeningen er gået igennem og oppudset, og det store anker fra fregatten FYEN foran Søværnets Officersskole er restaureret og har fået en ny egetræs-ankerstok. I anledning af skolens jubilæum er desuden samtlige våben blevet efterteret og oppudset.

Da Museumsmagasinet kun har én mand til rådighed, nemlig lederen, konservator V.Topsøe-Jensen, er det forståeligt, at Museumsmagasinet har måttet sige nej til arbejde fra flere institutioner. Det er også forståeligt, at Topsøe-Jensen siger, at skal de populære rundvisninger fortsættes, er det nødvendigt at oplære et antal yngre officerer til afløsning.

(MST)

Blinklys i undervandsbåde

Den 1. april ændrer søværnets undervandsbåde farven på det hurtigblink, de kan være forsynet med, fra gult til blå.

De danske undervandsbåde kan - foruden de foreskrevne skibsllys - være forsynet med en lanterne, der viser blå hurtig-

blink, ca. 115 blink hvert minut. Lanternen er anbragt i diame-
tralplanet 1 meter over det hvide toplys, og lyset er synligt
ca. 3 sømil.

Årsagen til farveskiftet er, at andre skibstyper, f.eks.
Hovercraft, nu benytter gule blinklys.

(MST)

600 børn, 800 pølser og 90 l kakao

Besætningen på inspektionsskibet INGOLF videreførte den
28. februar under weekend-besøg i Tverå på Færøerne traditionen
med fastelavnsfest for børnene. Arrangementet bestod af tønde-
slagning, rundvisning i skibet, filmforestilling og en forfrisk-
ning. Desuden gennemførte skibslægen træning i hoist fra gummi-
båd til helikopter, ligesom helikopter-personnellets træningspro-
gram i kast af røgbøje og trawlerbomber blev vist.

De ca. 600 børn var om bord i tre timer og forfriskede sig
med 800 røde pølser, 600 fastelavnsboller og 90 l kakao.

(INGO)

Sovjetiske isbrydere på 140.000 hk

Lederen af det Arktiske Instituts isbryder-laboratorium i
Leningrad, Dmitrij Maksudov, regner som en realistisk mulighed
med bygningen af isbrydere på 140.000 hk. Laboratoriet er i fuld
gang med projekteringen af skibe på denne størrelse. I denne for-
bindelse anvender man et godt 40 m langt prøve-bassin i en hal,
hvor lufttemperaturen holdes 40° under nulpunktet. Personalet
arbejder iført pels og skindforede støvler. Man prøvede 40 mo-
deller i dette anlæg, før man bestemte sig for den endelige ud-
formning af ARKTIKA, Sovjets nyeste atomisbryder. Den har ind-
til nu sejlet over 30.000 sømil og har svaret til forventninger-
ne.

Laboratoriet har netop afprøvet modeller af isbrydere med
dieselelektriske maskiner på 36.000 hk, en isbrydertype, som byg-
ges i Finland for sovjetisk regning.

(MST)

Møde i Søværnets Samarbejdsudvalg

Den 10. marts 1976 afholdt Søværnets Samarbejdsudvalg sit andet møde i 1976. Under det faste punkt på dagsordenen "Meddelelser fra ledelse og personelorganisationer" orienterede formanden om aktuelle spørgsmål, bl.a. om at der vil blive nedsat et Søværnets Uddannelsesudvalg, som skal være rådgivende for Chefen for Søværnet i alle spørgsmål vedrørende uddannelse af søværnets personel og enheder. Formanden orienterede videre om en skrivelse fra Forsvarskommandoen til Forsvarsministeriet om placering af søværnets lærlingskoler, hvori der nævnes flere muligheder med anbefaling af en placering på Frederiksholm, Holmen. Der blev endvidere orienteret om fridagsaftalen for personel med tjeneste til søs. De til denne aftale knyttede administrative bestemmelser, som har voldt visse problemer, behandles nu nærmere i Marinestaben. Stabschefen ved Chefen for Søværnet orienterede om det seneste møde i hovedudvalget, hvor bl.a. drøftedes de tre værnss områdeudvalgs fremtidige arbejdsform. Hovedudvalget tiltrådte herunder, at disse områdeudvalg bevares.

Fra Søværnets operative Kommando modtog samarbejdsudvalget en redegørelse for aktivitetsniveauet i 1976. Et resumé af denne redegørelse vil senere blive bragt her i Søværns-Orientering.

Det blev endvidere nævnt, at tjenesteplanudvalget under Søværnets Samarbejdsudvalg var ved at modtage myndighedernes og personelorganisationernes kommentarer til de i udkast udsendte tjenesteplaner.

Samarbejdsudvalget drøftede det i forskellige styrings- og arbejdsgrupper igangsatte arbejde vedrørende sammenlægning af værksteder under Søværnets Materielkommando og Orlogsværftet og disse værksteders fremtidige placering, ligesom den fremtidige flådestationsordning drøftedes. Der udtryktes fra alle sider i samarbejdsudvalget bekymring over en tilsyneladende mangel på styring og koordinering af det samlede projekt. Denne bekymring har Chefen for Søværnet senere givet udtryk for i kommandoorganisationen og der modtaget forsikring om, at Forsvarskommandoen er opmærksom på dette problem og vil bidrage til dets løsning. I samme forbindelse drøftede samarbejdsudvalget og tiltrådte enigt, at den tidligere forbindelsesgruppe til den styringsgrup-

pe, der forestod flådestationsundersøgelsen, nu skulle knyttes
til ^{arbejdsgruppen til behandling af fornyede flådestationsundersøgelse:}
~~til styringsgruppen vedrørende integrering af Søværnets Materiel~~
~~kommandos og Orlogsværftets værktøder~~ med reference til Søvær-
nets Samarbejdsudvalg.

Samarbejdsudvalget behandlede derefter en forespørgsel fra
Forsvarsministeriet om Nyboders beboerforenings kompetenceforhold
og godkendte et udkast til en svarskrivelse, som klarlægger be-
boerforeningens opgaver og formål.

Under "Eventuelt" drøftedes den årlige registrering af sam-
arbejdsudvalg. Registreringen vil i år foregå efter samme ret-
ningslinier som tidligere, idet Søværnets Samarbejdsudvalgs se-
kretariat vil meddele centralrådet, at der er 22 lokaludvalg i
søværnet samt blot markere, under hvilke udvalg der yderligere
er etableret permanente samarbejdsudvalg.

(MST)

Indland kort

Søværnet har sagt ja til en indbydelse fra Hirtshals borg-
mester til at aflægge flådebesøg den 2.-4. august, hvor indviel-
sen af den nye østhavn finder sted. Det bliver inspektionsskibet
VÆDDEREN, der overværer begivenheden. Borgmesteren har også in-
viteret nabolandene til at komme på flådebesøg.

En utæt ventil i et kompressordrevet køleanlæg med den far-
lige luftart freon medførte fornylig, at 9 mand fra Langelands-
fort måtte indlægges til observation på Rudkøbing Sygehus. De 8
kunne dog sendes hjem i dagens løb, men den niende blev udskre-
vet dagen efter.

Den 9. marts aflagde admiral Arveprins Knud besøg i inspek-
tionsskibet BESKYTTEREN på Holmen. Han blev modtaget af Chefen
for Søværnet og skibets chef. Efter rundvisning var der lunch om
bord. Prins Knud navngav skibet forud for søsætningen på Aalborg
Værft.

Depotskibet HENRIK GERNER, der er udgået af Flådens tal,
har i de sidste par måneder ligget ved Flådestation Frederiks-
havn. Skibet er udbudt til salg, og der var besigtigelse 2. og

3. marts. Ved fristens udløb den 16. marts var der indkommet en halv snes tilbud, deriblandt fra Norge og Sverige. Nogle vil om-danne skibet til logiskib ved boreplatformene i Nordsøen, andre har planer om krydstogtsejlad.

Udland kort

Sovjet har søsat den tredje atomisbryder SIBIR fra Baltisk Værft i Leningrad. SIBIR måler som søsterskibet ARKTIKA godt 150 m i længden og 35 m i bredden. Der er allerede lavet sejlplan for SIBIR, der efter færdiggørelsen forlægges til Murmansk, hvor den skal gøre tjeneste side om side med ARKTIKA, som netop har sluttet sin første sæson.

Prinsen af Wales er nu ude på sit første togt som skibschef. Hans skib er ministrygeren BRONNINGTON, populært kaldet "et kvarter over elleve" på grund af sit skrognummer M 1115. Data: 153 f lang, 28 f bred, 472 t, max.-fart 15 knob, 40 mm Bofors-kanon, 39 mands besætning. Ministrygeren blev søsat i 1954 under navnet HUMBER.

Island forhandler med USA om leje af patruljebåde af ASHEVILLE-klassen til kystbevogtning. De er på 225 t og har en max.-fart på 40 knob. Der er 10 i klassen, den første søsat i 1966, men hertil må lægges 4, der er udrustet med missiler. Island har fået flere tilbud på nye patruljebåde, men vil af økonomiske grunde hellere leje.

For første gang har svenske værnepligtige gennemført en organiseret demonstration. 150 værnepligtige fra orlogsskolerne i Karlskrona gik gennem byen med skilte, der meddelte krav om frie tog- og busrejser, 40 timers arbejdsuge og fritid til at passe politiske og faglige opgaver i arbejdstiden.

1100 besætningsmedlemmer fra 25 skibe deltog i den norske kysteskadres årlige vinterkonkurrence i Alta i Nordnorge. Der blev kæmpet bl.a. i 10 km skiløb, skistafet, svømning og håndbold, og der var udsat en række pokaler, hvoraf den fineste er Generalinspektøren for Sjøforsvarets pokal. Formålet med kon-

kurrencen er at stimulere den fysiske aktivitet i vinterhalvåret.

I den engelske flåde er man stærkt optaget af et par bukser, der gik ild i. En sergent ville tænde sin pibe, men tændstikhovedet fløj af og ramte hans bukser - der skulle kun fremkomme et smeltemærke, men bukserne gik i brand! Og det var de netop indførte nye bukser, kaldet nr. 8. Intendanturen har foreløbig svaret, at der nok bør bruges en bedre kvalitet - altså af tændstikker!

I det kommende år vil 12 af den amerikanske flådes ældste skibe udgå, hvoraf hangarskibet FRANKLIN D. ROOSEVELT oplægges i mølpose, medens 5 andre indgår i reserveflåden. Det er dog en trøst, at 20 nybyggede skibe kommer til i årets løb, men yderligere 60 skibe vil være mere end 30 år gamle ved finansårets udløb.

Thostrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Et hold elever undervejs

Skoleelevernes dage på Holmen

I lighed med tidligere år gennemførtes også i år en række orienteringsdage for skoleelever på Holmen, hvor de stifter bekendtskab med uddannelsesmulighederne i søværnet. Uddannelsesdagene, som de kaldes, fandt sted den 25. februar samt 3. og 4. marts.

Bag uddannelsesdagene står organisationen Skolekonsulenter-nes Uddannelses- og Erhvervsorientering inden for Hovedstadsområdet, og i søværnet er det Flådestation København, der står for arrangementet på Holmen. 214 elever - heraf 20 piger - deltog i

besøget. De samledes ved Værftsbrovagten og blev i busser kørt til konstablernes frokoststue. Her fik begge køn en grundig orientering om konstabeluddannelsen og de mange muligheder på dette område. Så deltes holdene, drengene fik på værkstedskursus, artilleri, en særlig orientering om uddannelsen til elektromekanikere i forbindelse med en rundvisning på værkstederne, medens

Omvisning på minelægger

pigerne fik en tilsvarende orientering på Søværnets Signalkursus og på Marinekasernens sygeafdeling.

Dagene sluttede med omvisning på et orlogsskib, der i år var henholdsvis minelæggerne SJÆLLAND og FALSTER. Efter en interessant og usædvanlig skoledag sejlede eleverne med en af flådestationens motorbåde fra Elefanten til Proviantgraven.

(FLS KBH)

Flådens aktivitetsniveau 1976

Søværnets operative Kommando har udsendt sit "Årsprogram 1976", som er planlægningsgrundlag for skibenes og øvrige operative tjenestesteders aktivitet. Programmet, som i år er mere fyldigt end tidligere, omfatter bl.a.:

Øvelses- og aktivitetsoversigt, planlagt aktivitet uge for uge, dispositionsplan for bevogtningsfartøjer, dispositionsplan for inspektionsskibe og -kuttere, retningslinier for anvendelse af orlogskuttere, oversigt over kommandoskiftninger og dokninger samt oversigt over typeorganisationen.

Det større omfang af planen er ikke udtryk for en større sejlads- og arbejdstidsmæssig belastning for skibene - tværtimod har Søværnets operative Kommando bestræbt sig på at bringe aktiviteten ned til det for uddannelsen, for NATO- og nationale øvelser og for de særligt pålagte opgaver mindst mulige.

Efter udsendelse af programmet har Søværnets operative Kommando foretaget en analyse af den sejladsmæssige belastning. Analysen, som er opstillet særskilt for "egentlige operative enheder" inklusive depot- og skoleskibe, for bevogtningsfartøjer og for inspektionsskibe, viser, for så vidt angår de operative enheder, en klar reduktion i forhold til planlægningen for 1975, nemlig gennemsnitligt 74 "arbejdstidsmæssige sejldøgn" imod 86 i 1975. De operative skibe vil i langt overvejende grad opholde sig på Flådestation København i weekends og vil gennemsnitligt have 231 liggedage på Holmen, d.v.s. godt 63 % af alle årets dage. Efter Søværnets operative Kommandos skøn vil dette være tilstrækkeligt til, at alle de operative skibe undtagen skoleskibet vil kunne afvikle både årlig ferie og fridage for mistede lørdag-søndage opsparet i 1976, ligesom enkelte skibe måske vil kunne tage hul på en del af efterslæbet fra 1975.

For så vidt angår bevogtningsfartøjer - bortset fra den nøglebemandede båd - er sejladsintensiteten væsentligt større end for de operative enheder, i alt 185-189 sejldagsdøgn, og liggedagene i København er tilsvarende færre, gennemsnitligt 164 døgn. Disse tal er ikke væsentligt forskellige fra planlægningstallene for 1975. Bevogtningsfartøjerne vil ikke kunne afvikle al frihed med det fastsatte 50 % aktivitetsniveau, og Søværnets operative Kommando finder ikke, at et lavere niveau er foreneligt med de bevogtningsfartøjerne pålagte opgaver og med den prioritet, som - også fra politisk side - er tillagt farvandsovervågningen.

Endelig er der, for så vidt angår inspektionsskibene, i 1976 konstateret en fra skib til skib meget stærkt svingende aktivitet. Gennemsnittet er 141 døgn borte fra Syd-Danmark plus 10 sejldagsdøgn under forskoler, men dette gennemsnit dækker over yderpunkterne FYLLA med 75 + 12 og VEDDEREN med 195 + 10. To af

inspektionsskibene, HVIDBJØRNEN og VEDDEREN, vil være udrustet hele året, og de vil få ca. 70 liggedage i København, men vil derudover være henlagt med stærkt reduceret besætning eller aflåst i København eller Frederikshavn i henholdsvis 128 og 83 døgn. Disse to skibe vil derfor antagelig kunne afvikle størstedelen af den frihed, der opspares i 1976. Derimod vil de tre inspektionsskibe, der kun udrustes en del af 1976, ikke have aflåste perioder, og personellet i disse skibe vil ikke kunne afvikle al frihed inden for den tid, hvor skibene er under kommando. INGOLF vil have i alt 52, BESKYTTEREN i alt 61, og FYLLA i alt 36 liggedage på Holmen, men det bør nok bemærkes, at FYLLA først hejser kommando ultimo august og ved årets udgang er på vej ind i en normal tørn, der i 1977 vil medføre både liggedage på Holmen og aflåste perioder.

Ved fremlæggelse af denne analyse vil Søværnets operative Kommando gerne understrege, at der er tale om gennemsnitlige tal i de enkelte grupper af skibe, at de anførte antal sejladsdøgn er 16/24-timers døgn, og hverken totalt antal døgn på havet, "på togt"-døgn eller "søtillægsdøgn", samt at beregningerne er udtryk for årsplanlægningen - ændringer vil kunne forekomme i såvel opad- som nedadgående retning. Som et umiddelbart eksempel herpå kan nævnes den for NARHVALEN planlagte deltagelse i Joint Maritime Course i England i januar-februar, som desværre måtte aflyses af materielmæssige årsager. De 16 sejladsdage, som var afsat til denne øvelse, er derfor bortfaldet, og alene dette reducerer gennemsnittet for alle operative skibe med ca. 1 døgn.

Søværnets operative Kommando vil også gerne nævne, at den for 1976 planlagte aktivitet formentlig tilkendegiver et minimum. Sejlads til uddannelsesformål er reduceret så meget, at det kan vise sig at berøre skibenes effektivitet, og nye belastende opgaver er allerede annonceret for 1977 og kan måske yderligere tilkomme, f.eks. som konsekvens af de internationale havretskonferencer om territorialfarvandes, fiskeriområders og sokkelområders udstrækning.

(SOK)

Torpedobåden BILLE afleveret

Den anden torpedobåd i serien på 10 af WILLEMOES-klassen blev afleveret tirsdag den 16. marts fra Frederikshavn Værft.

Båden blev navngivet BILLE. Den er opkaldt efter Steen Andersen Bille, der i 1762 kun 11 år gammel trådte ind i marinen som kadet. I 70 år tjente han som søofficer i alle grader og blev i 1831 udnævnt til admiral og geheime-statsminister. Bille er bedst kendt for affæren ved Tripolis i 1797, hvor han med fregatten

NAJADEN, briggen SARPEN og et mindre fartøj kæmpede med 6 tripolitanske skibe, der omtrent havde et dobbelt så stort antal kanoner som de danske skibe. Tripolitanerne blev så medtaget, at de måtte trække sig tilbage og søge beskyttelse under batterierne i land.

Billedet viser direktør E.Sanning, Frederikshavn Værft, kontreadmiral J.Petersen og kommandørerne S.E.Thiede og J.Stilling ved afleveringen.

(MST)

Sørednings-møde i Gedser

Hvert år forekommer forholdsvis mange bade- og strandingsulykker ved Falsters kyster. Med dette emne som baggrund arrangerede Marinestation Gedser et møde den 4. marts.

Til mødet var indbudt repræsentanter fra Eskadrille 722, Redningsstation Gedser, Politikreds 20 Nykøbing F., Falck-Zonen samt den civile skibsfart. Formålet med mødet var en gensidig orientering om organisation og materiel samt mulighederne for samarbejde under redningsaktioner tæt ved kysterne.

Der var flere interessante indlæg fra de forskellige instanser, i særdeleshed samlede der sig stor interesse om redningshelikopterens muligheder og anvendelse under et eventuelt samarbejde med Redningsstation Gedser samt om eventuel udsigt til en øvelse mellem helikopteren og redningsbåden.

Efter mødet var det den almindelige opfattelse, at mange misforståelser var blevet opklaret, samt at mange af de fremkomne oplysninger kunne være medvirkende til en mere effektiv udnyttelse af det lokale redningsmateriel.

(GED)

Indland kort

Et hold studerende ved Odense Teknikum var den 10. marts på studiesejls med korvetten TRITON. Der blev bl.a. vist havnemanøvrer, navigering m.v. som et led i de studerendes undervisning i havnebygning. Holdets leder, civilingeniør E.O.Nielsen, har som tak tilbudt at holde et foredrag om emnet på Søværnets Officersskole.

I lighed med tidligere år indledtes den 15. marts på Søværnets Konstabelskole forskole for det nye personel til Slødepatruljen SIRIUS. Personellet, der mødte den 5. januar, har siden deltaget i vinterkursus i Norge, skydekursus ved Hærens Kampskole og sprængningskursus ved Hærens Ingeniør- og ABC-skole. Fra 7.-21. maj skal de på Søværnets Taktikskoles Kommunikationskursus.

Der er færre til at lave rævestreger på Langeland. Magleby Sogns Jagtforening har været på den årlige rævejagt, men udbyttet blev dog kun to ræve, hvoraf den ene blev nedlagt på Langelandsforts område. Ved frokosten på fortet beklagede de 21 deltagere, at yderligere to ræve havde været snedige nok til at gemme sig bag fortets kanoner.

Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste har udsendt tilbud om forsvarets mobile udstillinger til 172 turistforeninger, 95 erhvervschefer, impressarier og enkeltpersoner samt 40 skytte-, gymnastik- og idrætsforeninger. De 4 udstillinger er Forsvarsudstillingen, der omfatter hele forsvaret, Søværnets Udstilling, Flyvevåbnets Udstilling og Udstillingen om FN-styrker.

Udland kort

Den svenske flådes øvelsesfartøj GLADAN udrustes i Karlskrona og har bl.a. fået ekstra navigations- og radiomateriel for 200.000 kr. Den 14. april afsejler skonnerten for at deltage i det internationale Sail Training Race over Atlanten. Målet er New York, hvor man sammen med mineskibet ALVSNABBEN deltager i USAs 200 års-festligheder.

Den sidste af 6 undervandsbåde af den britiske OBERON-klasse, der bygges til den australske flåde, er blevet søsat i Greenock. Den blev navngivet OTAMA af prinsesse Anne. De første 5 er ONSLOW, OTWAY, OVENS, OXLEY og ORION, og den samlede levering har taget godt 6 år. Data: 1.610 t, 241x26,5x18 f, aktionsradius 12.000 sømil, 62 mands besætning.

Sovjet har indledt en storekspedition, Sever-28, for at udforske det centrale arktiske område med Nordpolen indbefattet. Der skal forskes i isdrift, vand- og atmosfæreforhold mellem Sibirien, Canada og Grønland. Personel flyves fra Leningrad til isflagestationerne Nordpol-22 og Nordpol-25, der befinder sig i Utilgængelighedspolen, punktet i Polarhavet længst fra land.

Den britiske LEANDER-klasse-fregat AURORA er blevet afleveret til flåden efter tre års modernisering, der bl.a. har omfattet installation af Ikara-missilsystemet. Data: Søsat 1964, 2.450 t, 360x41x43 f, max.-fart 30 knob, 251 mands besætning.

På de svenske værnepligtiges "rigsdag" sagde forsvarschefen, general Stig Synnergren, at næsten alle deres krav var af politisk karakter. Kravet om kortere arbejdstid og erstatning for vagt er næsten uløseligt, og en værnepligtig fagorganisation med

strejkeret en umulighed. Han ville dog gerne medvirke til forbedret sygeordning og se velvilligt på øget medindflydelse.

Konsistorium ved The Old Dominion University i Norfolk har med 26 stemmer mod 20 sagt ja til Irans flådes ønske om at få uddannet 1.000 søkadetter i en 8 års periode, indtil landets søofficersskole står færdig. Lærerkrafterne bliver amerikanske officerer. Der skal nu forhandles med Iran om de økonomiske konsekvenser.

Thostrop

Berigtigelse:

På Side 6 i SVN ORT nr. 12/76 af 19 Marts 1976 udgår linierne 2, 3 og 4 og erstattes af:

✓ "til arbejdsgruppen til behandling af fornyede flådestationsundersøgelser med reference til Søværnets, Samarbejdsudvalg".

Nr.14/76
2 APR 76

SØVÆRNS- ORIENTERING

Søe-Lieutenant-Selskabets krons lægges

Slaget ved Sjællands Odde mindet

"De Snækker mødtes i Kvæld på Hav og Luften begyndte at glø-
de". Med disse magtfulde strofer indledte N.F.S.Grundtvig sit min-
dedigt om slaget ved Sjællands Odde, den ensomme og hårdnakkede
kamp den 22. marts 1808 mellem det danske linjeskib PRINDS CHRI-
STIAN FREDERIK og den tredobbelte engelske overmagt bestående af
linjeskibene STATELY og NASSAU samt tre fregatter. Der herskede en
flovende og spidsende vind, som tvang PRINDS CHRISTIAN FREDERIK
med en sygdomshærget og utrænnet besætning om bord længere og læn-
gere ind mod den lave, mørke kyst nede i læ ved Sjællands Odde.

Trods de svære betingelser kæmpede linjeskibet dog tappert og udholdende, men besætningen måtte opleve, at skibet som et sønder-skudt og brændende vrak gik på grund sydøst for den nuværende Odden Havn.

Kommandoet præsenterer

Chefen for linjeskibet, kaptajn Carl Wilhelm Jessen, gennemførte den opgave, der var blevet ham pålagt før afgang fra København, nemlig at trække de engelske vagtskibe bort fra Storebælt for at sikre en overførsel af spanske tropper til Sjælland med henblik på eventuel senere landsætning i Sverige. Jessen holdt det løfte, han havde givet besætningen under et ophold i Norge, da nyhederne i 1807 om Københavns bombardement og flådens ran nåede derop, aldrig at lade PRINDS CHRISTIAN FREDERIK falde i fjendens hænder, så den kunne indlemmes i den engelske flåde.

Den 22. marts højtideligholdtes igen i år traditionelt af Artilleriskolen i overværelse af Chefen for Søværnet med en mindegudstjeneste i Odden Kirke med efterfølgende kranselægning på krigergraven på kirkegården. Chefen for Artilleriskolen lagde en krans ved den ene mindesten, formanden for Søe-Lieutenant-Selskabet en krans på den anden.

Efter højtideligheden var skolen vært ved det årlige kontaktarrangement på marinekasernen for skolens stampersonel og de ca.

125 indbudte gæster, deriblandt Odden-boere med tilknytning til Artilleriskolen. I eftermiddagens løb var der lejlighed for gæsterne til at bese de nye installationer, der er taget i brug i det sidste årstid. Det er bl.a. et hus til ladeøvelser, en udvidelse af EL-centralen, opstilling af den nye 76 mm OTO MELARE-pjece til torpedobådene af WILLEMOES-klassen og opstillingen af SEA SPARROW-installationerne.

(VBS/MAS ODD)

Midler til fritidsformål fordeles

Forsvarsstaben har lagt sidste hånd på fordelingen af midlerne til fritidsformål i det kommende finansår.

I modsætning til hidtil gældende praksis fordeles pengene i år efter indstilling om rådighedsbeløb fra hvert enkelt tjenestested, hvor de lokale, faste arbejdsudvalg for velfærds- og fritidsvirksomhed har været medbestemmende. De hidtidige af Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste udarbejdede bestemmelser om fritidsvirksomhed er ved årsskiftet afløst af Forsvarskommandobestemmelse nr. 491-1, der som formålsparagraf anfører, at fritidsvirksomheden skal give personel, der af beredskabsmæssige eller andre grunde må tilbringe fritiden ved tjenestesteder i land eller om bord, mulighed for en meningsfyldt fritid.

Fritidsvirksomheden forvaltes siden april 1975 ved Forsvarsstaben, og eventuelle tvivlsspørgsmål kan altid rettes til adjutantursektionen.

Beløbene, der tildeles hvert enkelt tjenestested, er stort set uændret i forhold til tidligere og dækker de fremsatte, begrundede indstillinger.

(MST)

43 havarisager behandlet

Søværnets Havarikommission behandlede og afsluttede i fjor 43 havarisager, omfattende 1 kollision, 7 påsejlinger, 7 grundstødninger, 14 tekniske havarier og 14 andre uheld. Uheldene kan stort set tilskrives fejlskøn i 10 tilfælde, utilstrækkelig agtpågivenhed 15, betjeningsfejl 5, tekniske fejl 12 og ét tilfælde, der ikke har kunnet placeres. 21 af de behandlede sager karakteriseres som hændelige, medens 12 sager har givet anled-

ning til placering af et ansvar. I 10 sager har kommissionen ikke fundet det rimeligt at placere et ansvar.

De direkte udgifter i forbindelse med reparation af opståede skader andrager skønsmæssigt 2.926.593 kr. Det har dog ikke været muligt at indhente oplysninger om udgifterne vedrørende alle sager, f.eks. er reparationer udført af egen besætning eller i forbindelse med planlagte eftersyn ikke ført til udgift.

Sagernes behandling krævede 39 møder i kommissionen i det forløbne år.

(MST)

TV-udsendelse fra Holmen

Et TV-hold har fornylig været på Holmen for at hente optagelser til en historisk udsendelse. Det er et led i en udsendelse

TV-holdet på østsiden af Søminegraven

sesrække om bevaringsværdige danske miljøer med museumsinspektør E.Kjærsgård som producer. TV-holdet tog bl.a. optagelser ved Spantelloftsbygningen, Østre Takkeladsbygning, Mastekranen, Sixtus, Kuglegården og Bohlendachhuset. Også alle galionsfigurerne kom med. Materialet skal nu bearbejdes, og holdet skal også besøge Orlogsmuseet. Udsendelsen kommer engang i juni.

(MST)

Sovjet vil bygge luftskibe

Polarforskeren Nikolaj Blinov, som er chef for Sovjets arktiske flyvetjeneste, foreslår, at der indsættes luftskibe til afløsning af de drivende isflagestationer, som nu har været anvendt i 40 år til udforskning af vejr- og isforhold m.v. i Polarhavet.

Blinov siger, at luftskibe vil være langt mere anvendelige. Han fremhæver, at et af de store fortrin ved et luftskib er, at det kan holdes stationært og meddele data fra bestemte områder, hvilket en isflagestation er ude af stand til. Desuden er luftskibet mere sikkert end isflagen, som altid er i fare for at knække eller smelte, når den kommer ind i det varmere Grønlands-hav. Et moderne luftskib risikerer ikke samme skæbne som tidligere tiders brintfyldte luftskibe.

Konstruktører i Kiev og andre steder i Sovjetunionen har nu udarbejdet præcis den type luftskibe, som vil egne sig for arktiske forhold. Det bygges af holdbare syntetiske materialer, der benyttes helium til påfyldning, og drivkraften leveres af en driftøkonomisk gasturbine - eventuelt en atomdrevet maskine. Et sådant luftskib kan flyve dag og nat på alle tider af året uden hensyn til isforhold og vindstyrke.

(MST)

Indland kort

Den svenske færge MALMØHUS observerede fornylig en drivende øvelsestorpedo i Sundet. Den blev indbjerget af søværnet og afleveret til torpedodepot Holmen. Det viste sig at være en vesttysk øvelsestorpedo af engelsk fabrikat, og den vesttyske marine kan nu afhente den mod betaling af de obligate 2.500 kr. i dusør til færgens kaptajn.

Langelands Marinedistrikt havde i fjor 92 søredningsaktioner, hvoraf de 73 var reelle, medens 19 skyldtes opsendelse af nødraketter "for sjov" og anden overflødig alarmering. Der var 25 grundstødninger, 15 fartøjer med maskinskade, en skibsbrand og eftersøgning af 2 stjålne fartøjer. 7 mennesker omkom - 5 af dem benyttede ikke redningsvest.

Frederikshavn er interesseret i at blive værtsby for det næste nordiske kadetstævne i Danmark i 1979. Byrådet havde forud for sidste byrådsmøde rekvireret materiale fra Aalborg kommune om kadetstævnet dér i fjor, og man vedtog at foreslå de fire nordiske flåders officersskoler at vælge Frederikshavn i 1979.

Den 17. marts drev en del lysraketter i land på stranden mellem Stevns og Præstø. Et minørhold rykkede ud, og det gav anledning til en omtale i lokalradioen. Minørerne opfordrede folk til at aflevere, hvad de eventuelt kunne have liggende af lignende ting, og det gav resultat. Der blev afleveret ikke så få mistænkelige genstande, som minørerne nu ser nærmere på.

Af Søværns-Orientering nr. 1/76, som bl.a. indeholdt en oversigt over de vigtigste begivenheder i søværnet i 1975, er der blevet trykt nogle ekstra eksemplarer, der, så længe oplag haves, vil kunne udleveres til interesserede enkeltpersoner ved henvendelse til Søværnets NATO- og Kommandokassearkiv.

Udland kort

Det amerikanske hangarskib HANCOCK udgår af tjeneste, hvilket bringer flådens antal af hangarskibe ned på 13. For at holde denne styrke vil flådeledelsen bevare de 4 skibe i FORESTAL-klassen i aktiv tjeneste længere end beregnet. Foruden FORESTAL er det RANGER, SARATOGA og INDEPENDENCE.

Den svenske regering siger i en redegørelse om forsvaret, at den økonomiske ramme ikke skal udvides i finansårene 1977-80. Antallet af ansatte civile og militære skal formindskes med 2.000. Der skal i de fem år bygges godt 100.000 beskyttelsesrum hvert år. Forsvarschefen skal planlægge udvikling og produktion af missilvåben.

Den sidste af den engelske DARK-klasse motortorpedobåde, DARK GLADIATOR, ligger på bunden af den Engelske Kanal. Den blev fornylig som målfartøj skudt i sønk af fregatterne NAIAD og AMAZON. Ingen begræder dens skæbne. Bådene, der er en snes år gamle, betegnedes som "højest ukomfortable og meget støjende".

Den hollandske flåde har taget det nye forsyningsskib ZUIDERKRUIS i tjeneste. Data: 17.000 t, 170x20,3x8,2 m, max.-fart 20 knob, besætning ca. 200 mand. Skibet har 2 40 mm kanoner, helikopter-plattform og en hangar med plads til 5 helikoptere.

Den amerikanske flåde har fået sin første kvindelige "linie-admiral", idet kommandør Fran McKee, 49 år, er blevet udnævnt til kontreadmiral, den eneste blandt 230 mandlige kolleger. Hun er personel-administrator, medens de to andre kvindelige admiraler, Alene B.Duerk og Maxine Condor, beskæftiger sig udelukkende med sygepleje og lign.

To mænd mødtes igen efter 34 års forløb, da de blev kommanderet til tjeneste i det engelske hangarskib BULWARK. Det var chefen, kommandør John Johnston, og chefmath W.Feltham, der har besluttet at tage en drink sammen Påskesøndag. Den dag i 1942 blev deres skib, krydseren DORSETSHIRE, bombet i sønk af japanske fly. De tilbragte 30 timer i hajfyldt farvand, før de blev reddet.

F.Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

Nr. 15/76
9 APR 76

SØVÆRNS- ORIENTERING

Minørholdet med ukendt genstand

15 granater fundet på Færøerne

Søværnets Minekursus oplysningskampagne for at gøre folk "mistænksom-minded" over for ukendte genstande, man finder på eller i havet, genstande, som er skyllet op på stranden, eller som bliver fundet i land, fortsætter såvel i nord som i syd. Fra Færøerne og ned til Langeland.

På Færøerne udsendte Marinestation Thorshavn en meddelelse til pressen om de mange henvendelser, Marinestationens minørtjeneste hvert forår erfaringsmæssigt modtager om fund af sprængfarlige genstande.

Dagbladet 14. september skriver således: "Marinestation Thorshavn meddeler, at minørtjenesten jævnligt får besked om fundne granater, der stammer fra den 2. verdenskrig. Disse granater kan være livsfarlige. Marinestationen har i denne forbindelse henvendt sig til pressen med billeder af fundne granater fundet på Færøerne i de seneste år. Samtidig oplyses det, at der i 1975 blev fundet 15 gamle granater, de fleste på Vågø. Folk, der finder den slags ting, bedes straks sætte sig i forbindelse med Marinestationen eller politiet, der vil sørge for, at granaterne bliver uskadeliggjort".

Som et illustrerende eksempel til denne pressemeddelelse en lakonisk rapport fra Marinestation Thorshavn til Søværnets Våbeninspektør om uskadeliggjorte miner etc.:

Destruktion af:	Ukendt granat, formentlig britisk luftværnsgranat.
Findested:	Udhus på Nolsø (beboerne havde fundet granaten 10 år tidligere i et vandhul).
Genstanden:	Var armeret, nu bortsprængt.
Bemærkning:	Anmeldelsen er sandsynligvis foranlediget af presseomtalen om at være på vagt over for ukendte sprængfarlige genstande.

Ca. 1500 km sydøst for Thorshavn på Færøerne, nemlig på Syd-Langeland, holdt en officer fra Søværnets Minekursus efter invitation fra Bagenkop Fiskeriforening fornylig på Langelandsfort et orienteringsforedrag med lysbilleder. Orienteringen omfattede en gennemgang af Fiskeriårbogens bestemmelser om, hvorledes en fisker skal forholde sig, hvis han observerer en ukendt genstand på havet eller får en mistænkelig genstand i sit net. I forbindelse med foredraget var der en forevisning af genstande, som man ofte finder i havet, f.eks. raketter, røgbøjer, sonarbøjer etc.

Foredraget på Langelandsfort indledtes med en orientering af en af fortets officerer om farvandsovervågningen, søredningstjenesten og benyttelse af helikoptere, specielt med hensyn til brug af redningsselen.

Orienteringen havde samlet ikke alene fiskere fra Langeland, men også fiskere fra Fyn var mødt op. Desuden var der 12 mand fra sportsdykkerklubben "Delfinen". Godt 80 deltagere overværede orienteringen, der kom til at vare tre timer. Søværnets Våbenskole takker hermed Langelandsfort for et perfekt arrangement.

(VBS/SMS)

Betænksomme drenge i Korsør

Vi har netop fortalt, at Søværnets minørtjenestes oplysningsvirksomhed bl.a. har til formål at gøre folk mistænksomme over for ukendte genstande, der findes i havet eller skyller op på stranden. Minørholdet fra Minedepot Egøs 11. opgave i år var et godt eksempel på vågen mistænksomhed.

De fire polske nødblus

Mandag den 8. marts fandt tre drenge i 10-12 års alderen nogle ukendte genstande, der var skyllet op på stranden ved Badstuerevet, der ligger i Store Bælt lige syd for Flådestation Korsør. Drengene optrådte trods deres alder uhyre fornuftigt. De udviste en sådan omtanke, at mange voksne kunne lære deraf.

En af drengene blev udstukket til at være vagtpost ved de ilanddrevne genstande, mens de to andre løb til en telefon og alarmerede politiet. Flådestationen blev underrettet og sendte straks en minør til findestedet. Det viste sig, at genstandene var fire nødblus af polsk fabrikat, hvor garantiperioden var udløbet. Blussene er derfor blot blevet kastet overbord. Men selv om garantiperioden er udløbet, kan blussene stadigvæk være farlige i ukyndige hænder.

Flådestation Korsør har til hensigt at tildele de betænksomme drenge en anerkendelse. Det overvejes at indbyde dem til at være flådestationens gæster en hel dag.

(VBS/SMS)

Besværlig redning af nødstedte

Under ophold ved Flådestation Grønnedal fik inspektionskutteren AGDLEK' ved halvto-tiden natten mellem den 14. og 15. marts ordre til at afhente to grønlandske mænd, der på grund af nordvestlig storm sad fast på øen Arsuk Umanaq vest for Grønnedal.

De to mænd var i stille vejr sat i land fra kutteren MAREN OLSEN af Arsuk tidligere på dagen den 14. marts for at gå på jagt. De medbragte hverken telt eller føde, da det var meningen, de skulle afhentes igen senere på dagen af MAREN OLSEN. Kutteren kunne på grund af opkommende storm med deraf følgende høj sø på afhentningsstedet ikke komme tæt til kysten og tilkaldte derfor assistance via Grønlands Kommando. De nødstedte ville være i fare for at fryse ihjel ved et længere ophold i det fri. Temperaturen var ca. $+ 15^{\circ}$ og vinden nordvest styrke 8-9 med fjeldkast på op til 11.

Da AGDLEK' nåede frem til afhentningsstedet på nordøstsiden af Arsuk Umanaq, var sigtet meget ringe på grund af kraftig snefygning. Det blev trods de ringe vejrforhold besluttet at forsøge en bjærgning af de nødstedte ved hjælp af gummibåden, der blev bemannet med fire frivillige: teknikofficeren og 3 konstabler af dæksbesætningen. Båden blev under vanskelige forhold med kraftig sø og megen slingerage sat i vandet mindre end 50 meter fra land for derved at give besætningen mulighed for at skimte kysten i AGDLEK's projektørlys.

Gummibådens besætning fik kontakt med den ene af mændene, men måtte efter nogle hasarderede manøvrer opgive at landsætte båden på den næsten lodrette 4-5 meter høje isfod, som på grund af mørket og snefygningen først kunne ses på et par meters afstand. Det samme var tilfældet med en del skær, som gummibåden med nød og næppe undgik at gå på.

Gummibåden returnerede til AGDLEK', der derefter holdt gående et par timer for at afvente dagslys. Gummibådsbesætningen blev i mellemtiden tøet op efter at have været udsat for kraftig overisning.

Da dagslyset indtraf ved halvnitiden, lettede sigtet så meget, at gummibåden kunne sættes fra borde et par hundrede meter fra land, hvor de to nødstedte kunne skimtes. Den manøvrerede under store vanskeligheder i det frådende hav ind i en lille vig i isfoden, hvor en af konstablerne sprang ind på et tilsyneladende tørt sted med fanglinen for i næste øjeblik at stå i vand til over livet på grund af en overskyllende sø. Da han var ved at tabe balancen, manøvreredes gummibåden op i ryggen på ham for at hindre, at han skylledes bort. I den næste bølgedal krøb han noget forskrækket ud under båden og fik lynhurtigt fodfæste lidt længere oppe.

Medens gummibåden blev holdt på plads dels af konstablen, dels af isfoden, under hvilken den kom i klemme, så vandet skyllede ind over pontonerne, sprang de to nødstedte om bord med deres udrustning (3 geværer), hvorefter gummibåden vendte tilbage til AGDLEK'. Inspektionskutteren returnerede til Grønnedal den 15. marts formiddag for lægeundersøgelse af de forkomne mænd og til en velfortjent eftermiddagsfrihed, der af de fleste om bord blev benyttet til at hvile ud efter en hektisk nats strabadser.

(AGDLEK')

Under kommando i 5 år

Mandag den 1. marts havde torpedobåden SØLØVEN siden sidste kommandohejsning været under kommando i 5 år. SØLØVEN, der sammen med SØRIDDEREN blev bygget på Vosper-værftet i England, søsattes

SØLØVEN i topfart

den 19. april 1963. I løbet af de sidste 5 år under kommando har SØLØVEN udsejlet en samlet distance på 45.692 sømil, svarende til 84.621 km eller ca. 2,1 gange rundt om jorden ved Ækvator. SØLØVEN er "still going strong" og kløver fortsat bølgerne med stor hastighed.

(SLOV)

Indland kort

I Søværns-Orientering nr. 5/76 efterlystes personel af sergent-gruppen til uddannelse som radar-observatører til NATO SEA SPARROW-missilsystemet. Opfordringen har givet det ønskede resultat. Der har nu meldt sig tilstrækkeligt mange deltagere til uddannelsen, som begynder i september.

Chefen for Kvindeligt Marinekorps, kommandørkaptajn Gerda Hertz, har ved en sammenkomst på Flådestation Frederikshavn overrakt kursusbeviser til 10 kvinder, der har gennemgået grundskolekursus. 5 kvinder har i øvrigt allerede meldt sig til det næste grundskole-kursus i Frederikshavn til efteråret.

Søværnets Taktikinspektør har på Chefen for Søværnets vegne inspiceret bevogtningsfartøjet RAN den 23. marts. Inspektionen fandt sted under skibets ophold i Rønne havn og under sejlads i bornholmske farvande.

Det nyoprettede Søværnets Uddannelsesudvalg holder sit første møde mandag den 10. maj i Forsvarskommandoen. På mødet skal man bl.a. drøfte udvalgets arbejdsform og opstille og prioritere foreliggende arbejdsopgaver.

Udland kort

Swan Hunter-værftet skal bygge den engelske flådes 7. Type 42-klasse fregat, der får navnet EXETER. Data: 3.500 t, gasturbiner, SEA DART-missiler, Lynx-helikopter, 270 mands besætning. 5 andre er under bygning, nemlig NEWCASTLE, GLASGOW, CARDIFF, BIRMINGHAM og COVENTRY.

Kommandør Charles Oluf Herlofson er af den norske regering udnævnt til kontreadmiral og ny generalinspektør for Sjøforsvaret fra 1. april. Det sidste gælder for en periode af 3 år. Herlofson blev 60 år den 28. marts.

Den første amerikanske undervandsbåd af den nye TRIDENT-klasse på 11 enheder vil blive navngivet OHIO. Kølen lægges i denne måned ved Groton-værftet. Den 560 f lange atomdrevne undervandsbåd er på 16.800 t og kommer til at koste 1,7 mia. dollars.

Den svenske flådes langtogtsskib ALVSNABBEN vendte den 19. marts hjem efter årets togt på godt 20.000 sømil. Chefen for flåden, viceadmiral B.Lundvall, gik om bord i Østersøen og sejlede med til Karlskrona. På togtet blev 5 svenske børn døbt, 5 besætningsmedlemmer konfirmeret og én viet. Under det 5 måneders togt blev der ikke pålagt en eneste straf.

Den største undervandsbåds-øvelse siden sidste krig er afsluttet i farvandet ud for Californien. Der deltog 41 enheder, 200 fly og 18.000 mand fra 5 nationer.

Den engelske flådes største skib, hangarskibet ARK ROYAL fra 1951, skal blive i tjeneste indtil 1980, to år længere end beregnet. Det skyldes forsinkelser i færdiggørelsen af krydseren INVINCIBLE, forårsaget af flere af ministeriet ønskede ændringer og nye specifikationer under bygningen, der indledtes i 1973.

Chefen for den svenske flåde, viceadmiral B.Lundvall, har i Karlskrona ledet et to-dages-møde med godt 30 chefer, hvor man bl.a. drøftede marinens fredstidsorganisation. Det blev fastslået, at man må se økonomisk mere velvilligt på flåden, hvis den skal løse sine opgaver, og hvis man vil forhindre en "ambitions-senkning".

fg.

F.Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

Nr. 16/76
23 APR 76

SØVÆRNS- ORIENTERING

PEDER SKRAM på familiesejlads

På det seneste møde med talsmændene for den menige besætning og befalingsmændene i fregatten PEDER SKRAM blev det besluttet at holde 2 familiesejlads, hvoraf en med pårørende fra det jyske område og en fra Københavns-området. Den første fandt sted fra Århus søndag den 28. marts.

De første tilmeldinger viste, at interessen var overvældende, og at antallet af gæster ville overstige 200, hvorfor en begrænsning blev gennemført i samarbejde med divisionernes talsmænd, idet vægten blev lagt til fordel for den værnepligtige del af besætningen. I alt 173 gæster mødte op søndag morgen, heraf 2 med-

lemmer fra Marineforeningen, 3 repræsentanter fra Marinehjemmeværnet, 3 repræsentanter fra Jydske Telegrafregiment, 2 lokale folketingsmænd samt en journalist fra Jyllands-posten. Endvidere var Århus borgmester inviteret, men måtte desværre sende afbud.

Programmet omfattede modtagelse og orientering på respektive banjer ved divisionsofficerernes foranstaltning. Velkomst ved chefen. Rundvisning ved divisionernes foranstaltning. Afgang fra Århus kl. 1100. Skafning i hold sammen med inviterende besætningsmedlemmer - forplejningen bestod af Bøf-Stroganoff med kartoffelmos samt yogurt til dessert. Demonstration af redningsmidler og fartøjsmateriel, skydning med 127 mm og 40 mm kanoner samt helikopterøvelse, alt under sejlads i Århus Bugt. Dagen afsluttedes med tale af chefen efter ankomst til Århus igen kl. 1600.

Dagen blev af alle såvel gæster som besætningsmedlemmer karakteriseret som en ubetinget succes og vil med små praktiske justeringer blive gentaget søndag den 25. april fra Langelinie.

Frihedsproblemerne i forbindelse med sejladsen blev løst ved at gøre fredag den 26. og lørdag den 27. marts til henholdsvis lørdag og søndag.

(PESK)

Rekordagtig deltagelse i Marinehjemmeværnets kursusserie

Marinehjemmeværnsdistrikt 1 (Jylland) har på Bülows Kaserne i Fredericia afsluttet vinterens kursusserie for distriktets sydlige flotiller.

Chefen for Marinehjemmeværnsdistrikt 1, kommandørkaptajn Smidt-Jensen, kunne uddele 103 kursusbeviser til elever, som på week-end-basis havde gennemgået begyndende eller afsluttende uddannelse i flere af de såkaldte Marinehjemmeværns-specialer:

- Kommandostationsassistenter (A og B)
- Radiotjeneste (A og B)
- Signaltjeneste (A og B)
- Motorpasseruddannelse (A), samt
- den for alt Hjemmeværns-personel gældende grunduddannelse.

Ud over denne kursusserie afvikledes uddannelse i skydning med 20 mm Mk (A og B) samt i førstehjælp.

Chefen gav ved afskedsparolen udtryk for anerkendelse af de deltagende kursisters indsats og så i det rekordagtige delta-

gerantal en i øvrigt på anden vis tilkendegivet opbakning af søværnet. Han følte sig overbevist om, at det ikke mindst skyldtes den af Søværnets operative Kommando og respektive marinedistrikter gennem fornyede direktiver i slutningen af 1975 udviste interesse og behov for Marinehjemmeværnet.

Fortsetter dette, sagde kommandørkaptajnen, bliver vi nødt til at lukke for tilgangen af nye gaster og Kvindelige Marinere, for dels er distriktet i Århus underbemandet allerede, dels har flotillerne ikke foreløbig instruktører og ledelsespersonel til at kunne tage sig af en udvidelse af uddannelsesserier, som må blive følgen af en større tilgang end den nuværende (ca. + 7 % pr. år).

Der var ud over en tak til instruktører, kursusleder og hjælpepersonel en tak til Kongens Jydske Fodregiment for beredvillighed og imødekommenhed som godt eksempel på en stigende forståelse og samvirke værn og værnsgrene imellem. Især var man kostforplejningspersonellet, som havde åbnet porte og gryder på et for den normale arbejdsrytme "skævt" tidspunkt, megen tak skyldig.

Desværre er muligheden for i fremtiden at benytte kasernerne i Fredericia som kursuscentrer for den sydlige del af marinehjemmeværnsdistriktet svindende på grund af hærens omgruppering og flytning af styrkerne (øget belægning af nævnte kaserner).

(MHD 1)

Bestået maskinisteksamen

Ved Søværnets Teknikskole har der i perioden 20. oktober til 24. marts været afholdt et fagkursus for sergenter (MS). Der var tilmeldt 14 elever, som alle bestod med godt resultat, idet det samlede gennemsnit var 9,05.

Ved en højtidelighed på skolen fik eleverne ved afslutningen overrakt eksamensbeviserne, der efter 12 måneders sejlads giver ret til udstedelse af sønæringsbevis som skibsmaskinist.

De 14 elever er nu afgået til videre uddannelse. De 12 fortsætter på Søværnets Teknikskoles ABCD/SA-kursus, medens 2 er afgået til anden tjeneste.

(TKI)

Koordineringsbehov i søværnet

Personelorganisationerne, som er tilknyttet Kontaktudvalget til Søværnets Samarbejdsudvalg, har drøftet problemerne omkring de mange igangværende omlægninger, flytninger af institutioner, placering af skibene, udnyttelse af flådestationerne, sammenlægning af Orlogsværftet og Søværnets Materielkommando m.v. Man drøftede også, hvordan det ville være muligt at få indrettet et organ til koordinering og eventuel styring af disse ting.

Organisationerne enedes om at rette en henvendelse herom til Forsvarsministeriet med anmodning om, at et egnet organ oprettes. Organisationerne håber, at Forsvarsministeriet vil tage initiativ til at inddrage såvel myndigheder som de resterende organisationer under Orlogsværftet, meddeler Centralforeningen for Stampersonel.

(MST)

Indland kort

Som en del af den igangværende typetræning for Flådens udrustede skibe har Søværnets operative Kommando gennemført den nationale øvelse DANEX 1/76 i perioden 5.-9. april. I øvelsen, der blev ledet fra minelæggeren SJÆLLAND, deltog 17 overfladeenheder, undervandsbåde, støtteenheder og fly. Øvelsen fandt sted i danske farvande.

Søværnets Officersskole har foreslået, at de 4 udrangerede minestrygere af VIG-klassen udrustes med henblik på at indgå i Skoledelingen som øvelsesfartøjer for kadetter. Marinestaben har dog måttet svare, at man ikke hverken personelmæssigt eller økonomisk kan gøre de tidligere minestrygere sejlklare som øvelsesfartøjer.

Næste chefskonference i søværnet påregnes holdt i perioden 15.-19. november i Lynæs. Der ventes bl.a. drøftelse af uddannelsesproblemer foranlediget af den nye ordning med 6 årlige indkaldelser, ligesom søværnets vedligeholdelsesproblematik påregnes behandlet. Forslag til konferenceemner skal indsendes inden 1. juni.

Hvidovre Sejlklub "Suset" har fået tilladelse til at låne 3 gummibåde med motorer i forbindelse med de nordiske mesterskaber for FINN-joller den 13., 14. og 15. juni. Udlånet koster ikke noget, men klubben må selv betale transport, løn og rejse for personellet.

Udland kort

Den britiske undervandsbåd REVENGE har med succes gennemført flådens 12. øvelsesskydning med POLARIS-missiler i det amerikanske Cap Kennedy øvelsesområde. Skydningen blev gennemført af styrbordsbesætningen, efter at bagbordsbesætningen havde sejlet båden til USA. Den har netop gennemgået et langvarigt hovedeftersyn.

Sydafrika øger sine forsvarsudgifter med 40 % til godt 9 mia.kr., en fordobling på to år. Udgiften dækkes dels gennem prisstigning på benzin, alkohol og tobak, dels ved en tillægsskat pålignet de højere skatteydere på 5 %. Samtidig skal der udgives særlige forsvarsobligationer.

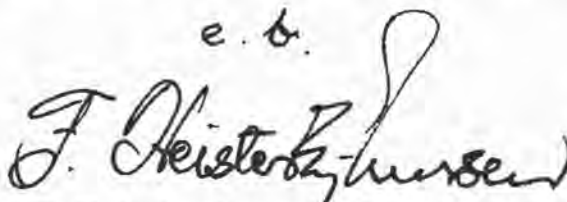
Den nye sovjetiske atomisbryder SIBIR, der blev søsat fornylig, ligner ARKTIKA, men der er sket en del justeringer siden dennes bygning. I SIBIR er en række mekaniske funktioner og enheder blevet forbedret, og navigationssystemet er teknisk ført til dato. Desuden er flere interne systemer gjort mere driftsikre, meddeler konstruktørerne i Leningrad.

Den 26. marts blev den svenske flådes nye flagskib VISBORG afleveret fra Karlskrona-Værftet. Det skal erstatte det 40 år gamle stabsfartøj MARIEHOLM. I juni skal VISBORG, der er søsterskib til ALVSBORG, på sit første udlandstogt, der gælder Holland.

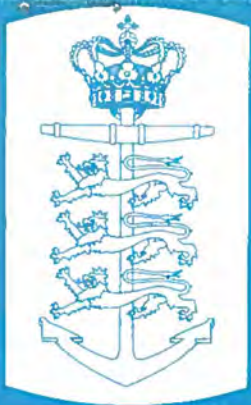
USA har trukket 750.000 mand tilbage fra det asiatiske Stillehavs-område siden Vietnamkrigens højdepunkt i 1968. Der er nu 154.000 amerikanere tilbage, indbefattet 42.000 i Sydkorea. De amerikanske baser i Japan, Philippinerne, Thailand og Formosa er skåret ned til 38 fra 99 i 1968. Der kan ikke skæres mere, medmindre man vil skifte strategi, siger Pentagon.

Den svenske flådes øvelsesfartøj GLADAN har været på vellykket prøvesejlads efter den langvarige modernisering. Sejladsen fandt sted netop i de dage, hvor flådens første øvelsesfartøj, briggen DIANA, var på prøvesejlads for 200 år siden. GLADAN, der har 35 mands besætning, deltager i USA-jubilæet i juli.

e. b.

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Jageren ÖSTERGÖTLAND

Den svenske flådes tilstand

Den britiske kommandør John Rumble sagde på en pressekonference i Vesttyskland, at han efter netop at have aflagt flådebesøg i Sverige var bestyrtet over den svenske marines dårlige beredskab. Den udtalelse syntes den svenske flådechef, admiral B. Lundvall, absolut ikke om.

- Jeg ved ikke rigtigt, hvad han mener, erklærer Lundvall. Antallet af udrustede fartøjer er af økonomiske grunde ikke ret stort, men hvad angår de sejlene enheder, ligger vi kvalitetsmæssigt meget godt, og hvad det angår, tager den britiske søofficer helt fejl.

Lundvall siger i øvrigt, at en lettere modernisering af jagterne af ÖSTERGÖTLAND-klassen kan betyde meget for det svenske søforsvar til en meget rimelig pris. Livslængden forøges med 10 år til omkring 1990, og beskyttelsen af skibsfarten på Vestkysten tilføres betydelig støtte. Desuden kan man udfylde det arbejdsmæssige tomrum, der opstår på Karlskrona-Værftet mellem færdiggørelsen af SPICA II-bådene og starten på bygning af ALVSNABBENS efterfølger. Modernisering af ÖSTERGÖTLAND-klassens fire skibe vil først og fremmest gælde ildledning og beboelsesforhold.

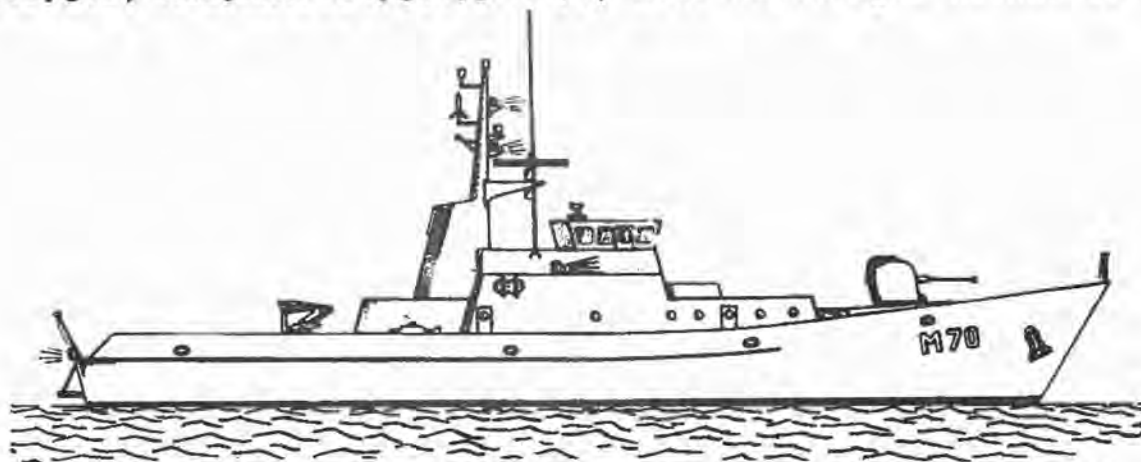
Admiralen er glad for, at forsvarsredegørelsen fastslår, at der fortsat skal bygges undervandsbåde. Det er vigtigt, at den nye serie undervandsbåde, A 17-klassen, får en sådan størrelse, at marinen kan genvinde det tabte. Der behøves mindst 6, hvis det skal kaldes ansvarligt. Vi må have flere fredsudrustede fartøjer, men bevillingerne slår ikke til. Vi vil sætte al kraft ind på at skaffe missiler til SPICA-klassen, midler til at bygge lederfartøjer til torpedobådsflotillerne, et missil-udrustet fartøj på ca. 500 t.

Admiral Lundvall tilføjer, at han har besluttet at forbyde al underbringelse af værnepligtige i messen på træminestrygerne af ARKÖ-klassen. Indmaden i skibene skal nedrives, så man kan fjerne den farlige asbest. Ombygningen gælder 12 fartøjer og skal formentlig ske ved Karlskrona-Værftet.

(MST)

Ny svensk minestryger-type

Den svenske flåde har færdige planer til en helt ny type minestryger, Minjaktfartygstyp M 70, hvor altså også navnet er en

Minjaktfartyg M 70

nyhed. Det er meningen, at de nye minestrygere skal erstatte de ældre minestrygere, der nu falder for aldersgrænsen, men selv om

type og navn er nyt, bliver arbejdsopgaverne de samme. De skal opdage og uskadeliggøre miner, men M 70 kan gøre det med et avanceret elektronisk udstyr.

Det hedder i den nye forsvarsredegørelse, at minekrigsførelse indgår som en vigtig del i invasionsforsvaret. Alle orlogsfartøjer bør kunne ombordtage og lægge miner. Beskyttelse mod en angribers minekrigsførelse skal kunne virke langs hele den svenske kyst. Der kan i en krigssituation eventuelt disponeres over civile hjælpefartøjer, men hovedvægten skal lægges på særligt anskaffede fartøjer med tilstrækkeligt moderne udstyr. De planlagte nye minestrygere tilgodeser dette krav. Forsvarsredegørelsen anbefaler, at den nuværende minestrygnings-organisation bibeholdes, men at de nye fartøjer anskaffes.

Forsvarsministeriet regner med, at bygning af Minjaktfartygstyp M 70 kan indledes i det kommende finansår.

(MST)

Nu kommer uddannelsesbeviserne

Forsvarskommandoen har udsendt Forsvarskommando-Bestemmelse P.180-4, som fastsætter bestemmelser for forsvarets uddannelsesbeviser. Bestemmelsen trådte i kraft 1. april.

Udsendelsen af bestemmelsen opfylder et længe næret ønske fra personellet side om at kunne få dokumentation for at have gennemgået en eller anden særlig uddannelse/kursus i forsvaret. Herved er det gjort muligt for den enkelte at kunne dokumentere sin viden og kunnen over for en civil arbejdsgiver i det øjeblik, hvor dette måtte blive aktuelt. Der tænkes her f.eks. på stampersonel, der må forlade forsvaret ved det fyldte 35. eller 45. år. Det skal dog understreges, at uddannelsesbeviserne er beregnet for alle personelkategorier.

Uddannelsesbeviserne vil blive udstedt som dokumentation for tilfredsstillende gennemgang af kurser i forsvaret, jf. Forsvarskommandoens og værnernes kursusoversigter.

Værnscheferne fastsætter, hvilke uddannelser/kurser der i øvrigt berettiger til udstedelse af uddannelsesbeviser.

Da det meget ofte vil vise sig at være hensigtsmæssigt herudover at kunne dokumentere, i hvilket omfang den modtagne uddannelse har været anvendt i praksis, er der i beviset afsat plads hertil. Dette gøres ved, at ihandehaveren af et uddannelsesbevis

selv sørger for, at tjenestestedet attesterer, i hvilket omfang uddannelsen er blevet anvendt i praksis.

Uddannelsesbeviset består af et dobbeltark A 4. På bagsiden er påtrykt enten Forsvarskommandoens eller respektive værns mærke. På 3. side er der afsat plads til de førømtalte attestationer. Herudover skal der i beviset fæstnes et løsark (A 4), hvorpå anføres en kortfattet beskrivelse af uddannelsens formål og indhold samt de enkelte fag/fagemners varighed angivet i timer. Såfremt uddannelsen ækvivalerer en civil/erhvervs-uddannelse og er godkendt som sådan, skal dette anføres.

Forsvarskommandoen og værnscheferne fastsætter, hvilke myndigheder der er berettiget til at udstede uddannelsesbeviser.

(MST)

Stigende interesse for militærhistorie

I en meget lang årrække har interessen for militærhistorie herhjemme været negativ, hvilket kommer klart frem ved læsning af udgivne Danmarkshistorier og skolernes historiske lærebøger.

Der er nu sket en glædelig forandring, der bl.a. giver sig udtryk i stigende interesse såvel inden for som uden for universiteterne. Som koordinator for de mange interessegrupper står "Militærhistorisk Fællesudvalg", medens "Dansk militærhistorisk Kommission" også har udadvendt kontakt som underafdeling af den internationale "Commission Internationale d'Histoire Militaire".

På et andet felt er der nu også søgt samarbejde mellem danske forskere og interesserede, nemlig på det maritime område. Et indledende og velbesøgt møde blev afholdt i Hellerup Roklub i 1974 og er i dagene fredag 26/3 til søndag 28/3 fulgt op med et nyt møde, arrangeret af det i 1974 nedsatte "Kontaktudvalg for dansk maritim historie- og samfundsforskning".

Konferencens 76 deltagere fik mulighed for at høre foredrag og deltage i diskussion om de emner, der havde deres specialinteresse, idet lørdagen bød på fire emnegrupper.

Om formiddagen stod valget mellem: 1) Orlogsflådens historie og 2) Skibet, historie, brug og bevaring; om eftermiddagen mellem 3) Maritime erhverv; fra udenrigsfart til lokale maritime miljøer og 4) Den maritime forsknings teknik og hjælpemidler. I det store og hele var foredragene inspirerende og interessen hos deltagerne meget stor.

Fredag aften og søndag formiddag var der fællesmøder, hvor der afholdtes foredrag af fælles interesse. Det kan meget anbefales, at alle maritimt interesserede tilmelder sig interessekredsen og deltager i kommende konferencer. De, der ikke allerede driver forskning som hobby, har stor mulighed for at blive inspireret til at gøre en indsats, hvilket bl.a. kan få betydning for de mennesker, der må se hen til en tidlig pensionsalder.

(J.T.)

Indland kort

Chefen for Søværnet har inviteret chefen for Frunze-Akademiet i Leningrad, kontreadmiral W.W. Platonov, og 3-4 ledsagere til at aflægge et besøg ved Søværnets Officersskole og andre uddannelsesinstitutioner i søværnet. Invitationen er gengældelse for det danske besøg på akademiet i fjor. Besøget ventes gennemført til efteråret.

Den 12. april besøgte 15 elever fra Brøndby Ungdomsskole Søværnets Dykkerkursus. Under besøget, der var afslutning på vinterens undervisning i svømmedykning, blev der vist film og svømmedykning, og eleverne fik sikkerhedsbestemmelserne indskærpet endnu engang.

Forsvarsministeriet har bestemt, at fordelingen af Kundgørelse for Forsvaret (KFF A og B) henlægges under Forsvarskommandoen fra 1. april for så vidt angår fordeling til myndigheder underlagt Forsvarskommandoen, henholdsvis Hjemmeværnskommandoen, til Forsvarets Efterretningstjeneste og til Forsvarets Auditorkorps.

Søværnets Minørtjeneste (mineuskadeliggørelsesholdene) er fra Miljøstyrelsen blevet forsynet med specielle dragter til beskyttelse mod kemikalier, f.eks. sennepsgas, nervegas o.l. CF-kolonnernes mandskab har fået udleveret tilsvarende dragter.

Maritime Exercise Analysis Steering Group holder sit halvårslige møde 4.-7.maj på Søværnets Taktikskole, Kampinformationskursus. 25 NATO-officerer og civile skal diskutere analyseprogrammer for større NATO-øvelser og analysemetodik. Mødet åbnes

af generalmajor O.K.Lind, Forsvarsstaben.

4 svenske officerer under ledelse af kommandør Alf Berggren har aflagt besøg i Forsvarskommandoen. De var ledsaget af den svenske forsvarsattaché, kommandør C.Söderhielm. Formålet med besøget var studier og diskussion af spørgsmål vedrørende personelforhold.

Udland kort

Sovjet og England har aftalt at udveksle flådebesøg i perioden 28.-31. maj. Den sovjetiske destroyer OBRAZTSOVY, 5.200 t, besøger Portsmouth, medens destroyeren DEVONSHIRE, 6.200 t, besøger Odessa. Det er det første sovjetiske besøg i England siden 1956, da frømanden, orlogskaptajn Lionel Crabbe, forsvandt under mystiske omstændigheder.

Svenskerne har indledt årets søopmålinger med 6 fartøjer og isbryderen ALE, som man sigter på at benytte permanent til søopmålinger i sommersæsonen. Der skal bl.a. opmåles i Flinterenden som grundlag for uddybninger, og der skal findes egnede pladser for oplagte, store tankskibe.

Sovjet vil udbygge kanalforbindelsen mellem Hvidehavet og Østersøen under den kommende femårsplan. Den skal gøres bredere og dybere. Slusekamrene forsynes med betongulv i stedet for de hidtidige trægulve. Udvidelsen sigter på trafik med store, søgående flodskibe, som udfører en stor del af den sovjetiske coastertrafik i Østersøen.

Den franske regering har protesteret til Sovjet over et sovjetisk spionageskib, der i en ugestid holdt til i farvandet ud for Brest, hvor flådens atom-undervandsbåde er baseret. Kort efter protestens aflevering forsvandt det russiske fartøj mod nordøst.

Den amerikanske atom-undervandsbåd SEAHORSE aflagde besøg i Bergen i dagene 21.-25. april. Båden er på 4.000 t og har en besætning på 110 mand. Det var et bestemt krav fra den norske regering, at SEAHORSE ikke havde kernefysiske våben om bord under besøget.

Iran har sluttet kontrakt med det amerikanske skibsværft Pascagoula om levering af 6 destroyere af SPRUANCE-klassen. De bliver bygget umiddelbart efter, at værftet har afleveret den sidste af 30 af samme klasse til den amerikanske flåde, nemlig i midten af 1978. Skibene til Iran får dog et andet missil-system.

Thøstrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Tysk motortorpedobåd af S-klasse

Schnell-Boot S 103's sidste sejlads

I de første majdage i 1945, i disse dage for 31 år siden, lakkede det store verdensopgør i Europa mod enden. I Vesttyskland tromlede de amerikanske og engelske panserkolonner ubønhørligt frem mod øst og mod nordøst, medens de russiske styrker foretog det sidste stormløb mod rigshovedstaden Berlin.

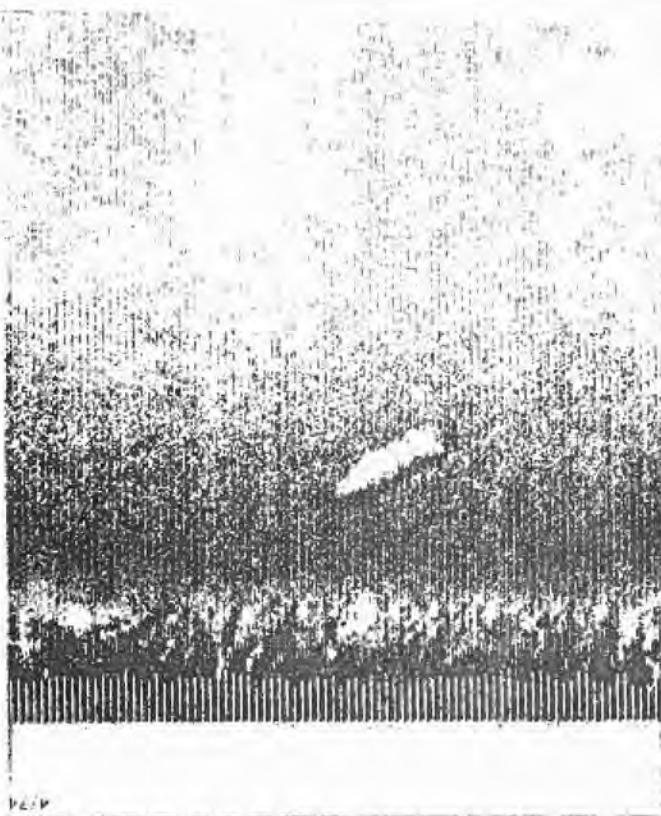
I begyndelsen af måneden indledte feltmarskal Montgomery i sin kommandovogn på Lüneburger Heide drøftelserne om krigsafslutningen med tyskerne. Alle tyske flådeenheder i de nordtyske farvande fik ordre til at stå nordover gennem Sundet eller Bælterne. Blandt dem var Schnell-Boot S 103. Den 4. maj 1945, samme dag som den betingelsesløse tyske kapitulations dokumenter blev underskrevet, befandt motortorpedobåden sig i den sydlige del af Lille Bælt ud for Als i nærheden af Mommark, da skæbnen indhentede den. Al-

lierede jagerbombere, der fløj konstant bevæbnede rekognosceringstogter over de danske farvande med ordre om at angribe alt, hvad der bevægede sig på havets overflade, fik under patruljering over Lille Bælt øje på S 103. Motortorpedobåden blev angrebet med raketter og sænket.

31 år skulle der gå, før det sidste kapitel af S 103's historie kunne skrives.

I Søværns-Orientering Nr. 15 af 9. april i artiklen "15 granater fundet på Færøerne" omtaltes et orienteringsmøde på Lange-

landsfort om farlige genstande, der kan findes på eller i havet eller liggende på stranden. Blandt tilhørerne til foredraget var et antal medlemmer fra en lokal sportsdykkerklub. Efter mødet kontaktedes foredragsholderen af formanden for klubben. Han meddelte, at klubbens medlemmer ofte dykkede ned til vraget af en tysk motortorpedobåd sydøst for Mommark, men at han ved disse dykninger var lidt urolig, idet vraget tilsyneladende havde dybbdebomber ombord. Et par dage senere sendte han til Søværnets Minørtjeneste en deccaposition på vraget.

Side-scan-sonarens registrering af S.103

I det danske søkort over farvandsområdet var der ikke afmærket noget vrak på den opgivne position, men da vanddybden over vraget var ca. 30 meter, og vraget således ikke var farligt for sejladsen, var dette ikke så mærkeligt.

En af søværnets orlogskuttere udrustet med særligt undervandsdetektionsudstyr, der består af en sonar af særlig konstruktion, en såkaldt side-scan-sonar, blev nogen tid senere sendt til den opgivne deccaposition. Undervandsdetektionsudstyret viste, at der som opgivet lå et vrak på havbunden. En af søværnets svømmedykkere gik ned til vraget og kunne efter opstigningen melde, at

det var vraget af en tysk motortorpedobåd fra krigens tid med 5 dybdebomber henne agter. Vraget stod lige på havbunden på 33 meter vand 3 sømil sydøst for Mommarmark, ca. 2 sømil fra kysten.

Søværnets Minørtjeneste er ved at undersøge mulighederne for at bortsprænge vraget og dybdebomberne, men der er den vanskelighed forbundet hermed, at vraget står lige i nærheden af et undervandskabel. I første omgang vil der i Efterretninger for Søfarende blive meddelt, at ankring og fiskeri med bundsløbende redskaber er forbudt i området.

(VBS/SMS)

Årets sovjetiske Nordpols-ekspedition

Der udføres i år flere observationer af vejret, klimaet, atmosfæren, strømforholdene i havet og varmevekslingen i Polhavet og det nordlige Atlanterhav end nogensinde tidligere, siger vicechefen for den sovjetiske hydrometeorologiske tjeneste, Jevgenij Tolstikov. Den sovjetiske pol-ekspedition, som netop er startet, vil benytte forskningsskibe, fly og de drivende isflagestationer Nordpol-22 og Nordpol-23.

Ekspeditionsgruppen om bord på forskningsfartøjet PROFESSOR SUBOV er i fuld gang med at efterprøve teorien om, at hovedmængden af det varme Atlanterhavs-vand når frem til det nordeuropæiske bassin gennem passagen mellem Færøerne og Shetlandsøerne. Forskningsskibet MIKHAIL SOMOV, som er vendt tilbage fra Antarktis, vil operere i farvandene over mod Grønland, og flere andre fartøjer vil foretage undersøgelser i de nordlige have. Ekspeditionens luftbårne del vil fortsætte studierne af selve Nordpols-området og de vanskeligt tilgængelige dele af polaregnene. Fra flyene vil der blive sat observatører ned 140 steder på drivende isflager.

Tolstikov oplyser, at det omfattende sovjetiske eksperiment har vakt stor forhåndsinteresse også uden for Sovjetunionen. Dets resultater vil bidrage til forbedring af langtidsprognoser for vejrudviklingen og til opstilling af matematiske modeller af naturprocesserne i polar-området, og det vil betyde bedre service for skibsfarten i de nordlige farvande og udvide den årlige be-sejlingsperiode.

(MST)

PEDER SKRAMs familiedag

På grund af poststrejke og påske nåede disse billeder af fregatten PEDER SKRAMs familiedag ikke frem til omtalen i Søværns-Orientering Nr. 16. Her er imidlertid nogle glimt fra den vellykkede dag, der samlede et par hundrede gæster. Både gæster og besætning var enige om, at arrangementet var en ubetinget succes.

(PESK)

50 år i søværnet

Den 10. maj kan orlogskaptajn H.Dijohn fejre en sjælden mærkedag, nemlig 50 årsdagen for sin indtræden i søværnet.

Orlogskaptajn Dijohn mødte som lærling den 10. maj 1926 og blev antaget som dæksofficerselev den 2. oktober samme år. Han var da netop blevet 15 år. I 1931 blev han dæksofficersassistent, 1932 artillerikvartermester III, 1938 udnævntes han til II og til I i 1945. Kaptajnløjtnant SP blev han i 1951 og orlogskaptajn SP i 1963.

I de første år sejlede Dijohn bl.a. med krydseren GEJSER, artilleriskibet NIELS JUUL og inspektionsskibet BESKYTTEREN. Siden har han sejlet med artilleriskibet PEDER SKRAM, kongeskibet DANNEBROG, inspektionsskibet HVIDBJØRNEN og en række torpedobåde. Desuden har han gjort tjeneste på mange landtjenestesteder, bl.a. Søværnets Personelkontor, Søværnets Eksercerskole, Mathelevskolen, Søværnets Kaserne og Underkvartermesterskolen samt i Marinestaben.

Endnu har orlogskaptajn Dijohn ikke sluppet sin tilknytning til den flåde, han med liv og sjæl har tjent næsten hele sit liv. Han er Forsvarsministeriets tilsynsførende med Nyboder - den post, der tidligere var kommandantstillingen. Han er desuden medlem af Kong Georg I legatbestyrelse, Den Classenske Legatskoles Understøttelsesfond samt kasserer og sekretær i foreningen Ørnen, den forhenværende Dæksofficersforening. Endvidere er han formand for Holmens menighedsråd.

Dijohn er den sidste fra Dæksofficerssskolen udgåede officer, der afgår fra søværnet. Der er god grund til at citere den lakoniske meddelelse fra hans eget gamle personelkontor: "Orlogskaptajnen har igennem hele sin tjeneste været særdeles velbedømt". Det kræver gode kvaliteter at vedligeholde den bedømmelse i et halvt århundrede.

(MST)

Ombudsmanden på besøg

Folketingets ombudsmand, Lars Nordskov Nielsen, har i 1975 aflagt en række uanmeldte besøg ved Hærens Tjenestesteder. Nu er turen tilsyneladende kommet til søværnet, idet ombudsmanden ledsaget af kontorchef K.M.Kragemose og fuldmægtig L.Frandsen samt

den af Marinestaben udpegede ledsageofficer, kaptajnløjtnant K. Lauritzen, har aflagt et uanmeldt besøg på Søværnets Eksercerskole i Auderød den 7. april.

Hovedlinierne i besøgene er, at ombudsmanden ønsker at se belægningsstuer, kostforplejning, kantine, infirmeri samt arresten. Derefter afholder ombudsmanden et møde med talsmændene og til slut kan andre personelkategorier, som enkeltpersoner eller som grupper, få adgang til at tale med ombudsmanden.

Ved besøget i Auderød fulgtes ovenstående standardprogram stort set, og ombudsmanden gav efter sit besøg udtryk for, at han ikke fandt anledning til nogen påtale af de forhold, han havde set og hørt under besøget.

(MST)

Indland kort

I forbindelse med oceanografisk arbejde i Nordatlanten anløb det russiske havundersøgelsesskib SEMEN DESCNEV Thorshavn i dagene 26.-29. april. Skibet er på 3.000 t, 90 m langt og har en besætning på 63 mand.

Søværnets Udstilling var den 26. april for første gang opstillet på Forsvarskommandoens område i Vedbæk, hvor man ønskede at give personellet lejlighed til at se den, før sæsonen indledes. I sidste finansår var udstillingen opstillet i 48 dage ved 15 arrangementer landet over.

Den franske korvet LE FRINGANT aflagde besøg i Thorshavn fra den 3. til 5. maj. Korvetten, der udfører fiskeriinspektion i Nordatlanten, er bygget i 1959. Den er 53 m lang og har en besætning på 16 befalingsmænd og 39 menige. Under opholdet var der åbent hus om bord, arrangementer for besætningen, bl.a. en fodboldkamp med Thorshavns-holdet Fram.

De nye bygninger på Søværnets Kampinformationsskole i Frederikshavn blev den 28. april præsenteret for en række gæster med borgmester Villy Christensen i spidsen. Udvidelsen er på ca. 2.000 m² og har kostet 7,5 mio.kr. Udvidelsen skal primært bruges til undervisning i hydrofon- og sonarudstyr.

Chefen for den engelske flåde, First Sea Lord, admiral Sir Edward Ashmore, besøger Chefen for Søværnet i dagene 10.-13. maj. Han skal bl.a. møde forsvarsministeren og forsvarschefen samt sejle med en torpedobåd af WILLEMOES-klassen til Artilleriskolen Sjællands Odde. Endvidere skal admiralen besøge Flådestation Frederikshavn, Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole, Søværnets Taktikskole og Flåderadio.

Udland kort

Chefen for den svenske kystflåde har hejst sit kommandotegn i det nye stabsfartøj VISBORG. Det er samtidig bestemt, at forgængeren, MARIEHOLM, skal forblive i aktiv tjeneste som forlægningsfartøj for 6. minestrygerafdeling, i hvert fald til oktober. MARIEHOLM byggedes i Odense i 1934.

Bygningen af verdens største glasfiber-skib, BRECON, den første af en ny klasse minestrygere til den engelske flåde, skri-der problemløst frem ved Vosper Thornycroft-værftet i Woolston. Hele midtskibssektionen er netop blevet færdig. Samme værft byggede den betydeligt mindre forsøgs-minestryger WILTON.

Frankrig har fået sin første kvindelige general, den 54-årige Valerie André, der er læge i flyvevåbnet. Hun deltog med hæder i krigen i Indokina, hvor hun bl.a. 21 gange sprang ud med faldskærm for at hjælpe sårede i frontlinjen. Under krigen i Algerier deltog hun som helikopterpilot.

Den belgiske flåde deltager i årets Atlanterhavs-sejlads med sejlfartøjet ZENOBE GRAMME, 136 t, 28 m langt, 16 mands besætning. Fartøjet skal deltage i flådeparaden i USA den 4. juli, men påregner at være 120 dage undervejs. I alt skal der sejles 8.500 sømil, heraf 8.000 under sejl.

Det amerikanske Coast Guard Academy åbnes for første gang for kvinder. På næste hold er der plads til 161 elever hvoraf 18 kvinder. Uddannelsen tager 4 år. Hæren har samtidig sænket aldersgrænsen for kvindelige voluntører til 17 år - den samme som i de andre værn.

Det menige personel tjenstgørende i staben for chefen for de engelske undervandsbåde, viceadmiral Sir Iwan Raikes, har fået tilladelse til at bære huebånd med inskriptionen FLAG OFFICER SUBMARINES. Det erstatter HM SUBMARINES og er de hidtil fleste bogstaver på flådens huebånd.

Den hollandske flåde har afsluttet prøvesejladserne med fregatten TROMP. Den er - som søsterskibet DE RUYTER - udstyret med avanceret elektronik, nye våben, deriblandt 3 missilsystemer. Hvert skib har 108 missiler om bord.

E. b.

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

Nr. 19/76
13 MAJ 76

SØVÆRNS- ORIENTERING

Torpedobåden STORM.

Norske flåde-problemer

Udbygningen af en kystvagttjeneste for kontinentalsoklen og fiskebankerne langs den norske kyst kræver bevillinger uden for det løbende forsvarsbudget. Hvis det ikke sker, vil Norges forsvar blive svækket.

Sådan sagde chefen for Sjøforsvarets Forsyningskommando, kontreadmiral Nils Owren, i et foredrag i Oslo Militære Samfund.

En indstilling om kystvagten blev fremlagt af et udvalg i fjor. Der blev foreslået en bevilling på en milliard kroner til 7 fartøjer, som kan sættes ind i patruljevirkksomhed.

Admiral Owren sagde, at inspektionstjenesten vel nok kunne forbedres, hvis Stortinget vælger at foretage bevillingerne inden for det årlige forsvarsbudgets rammer, men så ville flådens muligheder for at føre opholdende kamp i en krigssituation blive svækket. En række af Sjøforsvarets skibe er saneringsmodne og bør udskiftes. Denne proces er allerede i gang. Forsvarskommissionen vurderer en erstatning af fregatter og korvetter, og en indstilling vil foreligge ved årsskiftet. Almindeligvis sætter man en grænse på 20 år for materiellets levetid, og derfor må også undervandsbådene og torpedobådene i STORM-klassen skiftes ud i firserne. Flåden er uden et ordentligt skoleskib. HAAKON VII, som blev bygget under krigen, er nu udrangeret.

Materiellet er ikke det eneste problem, flåden må slås med. Under flådeplanen efter 1960 arbejdede man med 5 forskellige skitseprojekter - i dag står man foran 9. Tidligere fik flåden hjælp af skibssektionens nybygningsafdeling og Horten Værfts Marineafdeling, men den mulighed findes ikke i dag. Der er visse grænser for, hvad der kan præsteres. Personelsituationen har desuden medført, at stadig mere vedligeholdelsesarbejde overtages af civile virksomheder. Det gælder nu over 50 %, sagde admiral Owren.

Den norske regering har i øvrigt netop godkendt, at forsvarsministeriet lejer 4 større trawlere, eventuelt fabriksskibe, der skal styrke inspektionstjenesten langs fiskerigrænsen. Forsvaret skal leje skibene fra 1. januar under forudsætning af, at fiskerigrænsen bliver udvidet. De lejede fartøjer vil blive brugt som inspektionsskibe, til den nye kystvagttjeneste er færdig udbygget, antagelig i første halvdel af firserne. De skal udrustes med en vis bevæbning og får udstyr, så de kan borde fremmede både inden for fiskerigrænsen.

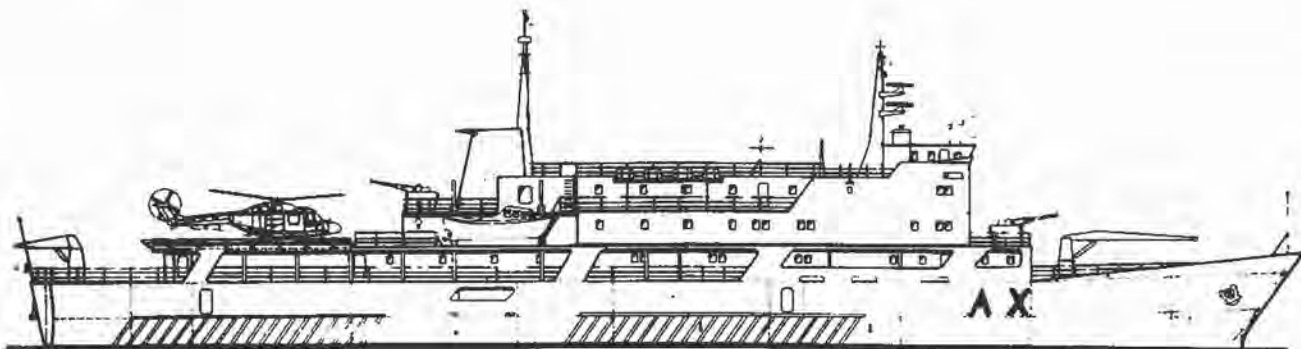
(MST)

Norsk depotfartøj for ubåde

Sjøforsvarets Forsyningskommando har skrevet kontrakt med Horten Skibsværft om levering af et depotfartøj for undervandsbåde og kanonbåde. Der var i forvejen forhandlet med andre norske værfter om bygningen.

Det nye fartøj, der får navnet HORTEN, skal leveres i midten af april 1978. Det bliver på 2.500 t fuldt udrustet, 87 m

langt, 13 m bredt og får en max.-fart på omkring 16 knob. På grund af størrelsen og de specielle opgaver vil man undgå at underbringe besætningen på banjer, men alle om bord vil blive underbragt i 1-, 2- eller 4-mands lukafer. Skibets egen besætning bliver på 86 mand, men derudover kan der underbringes 60 mand, og der bliver kost- og sanitær-kapacitet for yderligere 130.

Depotfartøjet HORTEN

Depotfartøjet skal erstatte det tidligere HORTEN, som blev udrangeret i 1973, og VALKYRIEN fra 1944, der stadig benyttes. Hovedopgaven er hjælpefartøj for undervandsbåde og torpedo/kanonbåde, men det skal også levere forsyninger, udføre reparationsarbejde og være målfartøj under øvelser. Det udrustes også til at være sikrings- og redningsfartøj for undervandsbådene.

Skibet får norskproducerede dieselmotorer (Wichmann), helikopterdek, trykkammer for behandling af dykkersyge, værksteder for serviceydelser - og det bliver særdeles miljøvenligt med udstyr til behandling af affald.

(MST)

Poetiske efterveer

Inspektionsskibet BESKYTTEREN har som alle andre nye skibe haft sine problemer, før man var klar til de første egentlige opgaver. Før afsejlingen fra Holmen i april blev skibet inspiceret af Chefen for Søværnet, og inspektionen resulterede i følgende signal fra BESKYTTEREN, afsendt efter ankomsten til Færøerne:

A maiden vessel put to sea,
BESKYTTEREN was her pretty name,
designed, born and raised to be,
a lady of North Atlantic fame.

With lowest points and harsh remarks
she passed inspectors tight exam,
yet, sailors, stokers, pantrymen, sparks
gave her their heart, each to a man.

With crippled davits for her boats
and spare parts missing galore
useless for cruising but in moats
or secured forever to shore.

Her crew was blue and unhappy
crawled away - ship on her knees
their cabins doomed filthy and shabby
somewhat unjust - after working like bees.

The Faroes though, received her well
giving her sun wuf days so sweet,
with gentle wind and rolling swell
allowing her time to find her feet.

So, working fourteen days on end
tonight BESKYTTEREN blissfully reports
on station in her proper environment,
operational for tasks of all sorts.

Fra Chefen for Søværnet blev der afsendt følgende svar
til BESKYTTEREN:

I dared not hope
that such a mess
would ever cope
in full success
with North Atlantic tasks.

I must admit
you did the trick
to be so fit
that you can lick
the North Atlantic Sea.

Ref. also to admiral J.B.Winterfeldt No.20.

Da der måske kan være enkelte, der ikke har referencen til
admiral Winterfeldt helt present, kan det oplyses, at han i 1821
udgav sine "philosophiske samtaler for unge søkrigere". I nr.20
hedder det: "Klog er den, der lægge mærke til de Feil, han har
begået, og vogter sig for at begåe dem oftere, men endnu klogere
er den Opmærksomme, der af andres Feil lærer at tage sig iagt -
dog bør slig Opmærksomhed ikke ledes af Dadlesyge, thi man bør
lige såvel lægge Mærke til andres gode Sider, som til deres Feil."

Så smukt og følelsesfuldt kan det altså gøres. Vi andre må dog nok fortsat hakke os igennem dagligdagens mere prosaiske signal-tjeneste.

(SMK)

Stor udnyttelse af Dataanlæg

Udnyttelsen af Forsvarets Administrative Dataanlæg har i de første 7 måneder af driften været i fortsat vækst. I den sidste tid er væksten blevet så stor, at en kapacitetsforøgelse er ved at blive aktuel. På den baggrund - og de heraf følgende økonomiske konsekvenser - har Forsvarskommandoen fundet det nødvendigt at tilvejebringe et effektivt prioriteringsgrundlag.

Indtil det er sket og vurderet, har Forsvarskommandoen efter indstilling fra Forsvarets EDB-Nævn besluttet, at myndigheder under kommandoens område indhenter bemyndigelse, inden planlægning, programmering, test eller produktion af nye opgaver eller kapacitetskrævende ændringer af opgaver i produktion iværksættes. Indstillingen skal indeholde såvel de direkte økonomiske som EDB-kapacitetsmæssige konsekvenser.

Bestemmelsen vedrører ikke den fortsatte udvikling af de EDB-projekter, der finder sted i en af Forsvarskommandoen etableret projektorganisation.

(MST)

Indland kort

Dronning Margrethe skal i dagene 3.-6. august på rundrejse i Vendsyssel. Den sidste dag besøger hun Flådestation Frederikshavn, hvor der bliver rundvisning og orientering. Søværnets Tamburkorps deltager i festlighederne omkring besøget.

Efter at være præsenteret for Forsvarskommandoens personel er Søværnets Udstilling nu på vej landet rundt. Der lægges ud ved sommerfest i Vestbjerg, og derfra skal man 14 steder, før der sluttes af 6.-14. november i Bella Centret. Blandt de besøgte byer er Åbenrå, Hjallerup, Jyllinge, Hjørring, Blokhus, Nyborg, Næstved og Aalborg.

Forsvarskommandoen har nedsat en arbejdsgruppe, der skal udarbejde forslag til direktiv for forswarets idrætspolitik. Den skal også vurdere, om der bør etableres et Forsvarets Idrætsudvalg og i givet fald give udkast til sammensætning og kommissorium.

St.Bededag havde Forsvarskommandoen besøg af en delegation fra Thailands forsvar under ledelse af næstkommanderende i forsvarsstaben, admiral Kawee Singha. Desuden var logistik-chefen, viceadmiral J. Wongpensri, med. De fik en orientering bl.a. om materiel- og forsyningsorganisation.

Chefen for Søværnet har sagt ja til et ønske fra Miljøstyrelsen om, at der ved Søværnets Taktikskoles Kommunikationskursus gives den nødvendige undervisning og prøveafleggelse for det personel, som skal betjene radiofonistationerne i Miljøstyrelsens fartøjer. Undervisningen vil vare 20 timer fordelt på 2-3 dage plus 1 dag til fælles prøveafleggelse.

Et af SIRIUSs slædehold måtte fornylig for en sikkerheds skyld bede om forsyninger fra luften, da det sidst passerede depot var ødelagt af isbjørne, og man 2 døgn senere måtte returnere på grund af åbent vand, der hindrede videre fremkørsel. Grønlands Kommandos C 130-fly nedkastede de nødvendige forsyninger.

Udland kort

Den næstsidste torpedobåd i den svenske SPICA II-klasse er i Karlskrona blevet navngivet STRÖMSTAD af indenrigsminister Hans Gustafsson. Værftet oplyste, at man er klar til at bygge en skrog- og udrustningshal for de kommende minestrygere af glasfiber.

Atom-isbryderen LENIN og den dieselelektriske isbryder PAVEL PONOMARJOV er i færd med at åbne en sejlrende gennem isen i Karahavet - 3 måneder tidligere end normalt. Der skal skabes en 350 sømil lang rute mellem Murmansk og Jamal-halvøen, hvor udvindingen af naturgas er i gang. Isbryderne dirigeres af rekognosceringsfly.

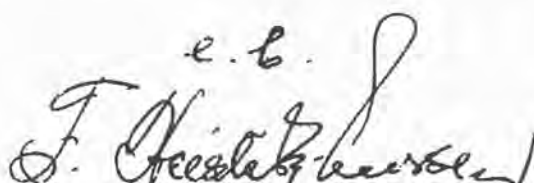
Chefen for de amerikanske undervandsbåde, kontreadmiral T.L.Malone, har i et samråd med kongressens forsvarskomite fremhævet, at Sovjet byggede 10 atom-ubåde i 1974 og 9 i 1975, mens USA byggede henholdsvis 3 og 2. Russerne bygger en båd tre gange så hurtigt som amerikanerne, hvis styrkeniveau på 90 både ikke en gang er nok til et rimeligt fredsniveau, sagde Malone.

Den britiske flådes mangeårige forbindelse med Hongkong er blevet svækket, efter at fregatten CHICHESTER, 2.400 t, er blevet kaldt hjem. Den skal ikke afløses. Tilbage i den fordums vigtige flådebase er der nu kun 4 patruljebåde. Under fregattens tid i Hongkong boede 200 besætningsmedlemmer dér, og der blev født 49 børn.

Narvik kommune har store problemer med panserskibet NORGE, der blev sænket i havneløbet under krigen. Vraget er 12,9 m under laveste vandstand, men det vil koste mindst en halv snes millioner kroner at fjerne det. Kommunen har nu bevilget 60.000 kr. til en undersøgelse, der skal klarlægge, om man kan opmudre en dyb rende, som vraget kan tippes ned i.

Den første af den engelske flådes Type 22-fregatter blev den 12. maj søsat fra Yarrow-skibsværftet. Den blev navngivet BROADSWORD af prinsesse Alexandra.

Den svenske rigsdag har besluttet, at rammen for forsvaret i de næste 5 år skal være 45,2 milliarder svenske kroner. For det kommende budgetår bliver rammen næsten 9 milliarder svenske kroner.

e. b.

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet